

Uvodnik

Jurij Paljk

Negotova prihodnost

Negotovost, pred katero so se znašle slovenske ustanove v Italiji, so znamenje časov, v katerih tudi sami živimo, družbe, ki se je spremenila, kot se je spremenila tudi današnja politika, kar je očitno, saj ne najde odgovorov za izzive današnjih časov, predvsem pa ni sposobna sama najti izhoda iz današnje gospodarske krize, ki je predvsem finančne narave. Vse to je res in stalno ponavljanje, da ni več tako, kot je nekoč bilo, nikomur ne pomaga, saj je vseprisotna negotovost vir slabe volje predvsem pri vseh tistih zaposlenih, ki delamo v slovenskih ustanovah v Italiji. Negotovost je tudi kriva za današnje živčno in dobesedno razbolelo stanje v naši narodni skupnosti, ko se zdi, da nismo več sposobni dialoga.

Tudi Zadruga Goriška Mohorjeva, ki izdaja naš tednik Novi glas, revijo za otroke Pastirček ter knjige založbe Goriška Mohorjeva družba, je ena od tistih osrednjih slovenskih ustanov v Italiji, ki z negotovostjo zre v prihodnost, saj krčenje finančnih sredstev po eni strani, a še najbolj dejstvo, da tudi naša uprava ne ve, s kolikšnimi finančnimi sredstvi lahko računa za letošnje in prihodnje leto, onemogoča vsako dostojno načrtovanje za prihodnost.

"Smeje se in svet se bo smejal s teboj!
Joči in jokaj boš sam!"

To sta uvodna verza ameriške pesnice Elle Wheeler Wilcox (1850-1919) iz njene izjemno lepe ter najbolj poznane pesmi Samota, ki najlepše prikazuje stanje zaposlenih v naših ustanovah in tudi razdiralni cinizem - češ da se zaposleni pri slovenskih ustanovah in zato tudi pri Zadrugi Goriška Mohorjeva nimamo kaj pritoževati, saj da smo doslej prejeli vse mesečne plače -, ki smo ga deležni, ne pelje nikamor. Nasprotno, to je tisti pogubni cinizem, ki samo govori o tem, kako res je, da sita vrana lačni ne verjame, predvsem pa kaže na vsako pomanjkanje sočutja, s katerim si sicer finančno nihče ne more pomagati, dela pa življenje znošno in lepše. Zaskrbljeni pa smo predvsem zato, ker se zavedamo, v kako resnih finančnih težavah se nahaja naša Zadruga.

"Spet jočete, spet jočete"! je očitek, ki najbolj boli, ko pišemo o negotovosti v prihodnje. Verjemite, da sem se sam do zadnjega otepal tega uvodnika. Da ne bo nepotrebnih nespornostim, ki jih je v naši sredini zadnje čase že itak odločno preveč, naj tako povemo, da ne gre za noben očitnik nikomur, saj smo vsi zaposleni v slovenskih ustanovah - in torej tudi pri Zadrugi Goriška Mohorjeva - še kako hvaležni predsedniku SSO-ja dr. Dragu Štoki in vsem tistim, ki se zavzemajo, da bi prišlo do sprostitve finančnih sredstev v Rimu. Prav tako je nejasno dejansko stanje finančnih prispevkov iz domovine Slovenije, saj so napovedana krčenja. Hvaležni smo tudi vsem, resnici na ljubo zares zelo redkim, ki nam izražajo solidarnost v teh negotovih časih.

Največji problem naše Zdruge Goriška Mohorjeva je v tem, da zaradi nejasnosti ne more ničesar načrtovati za prihodnje dni, predvsem pa smo se morali v uredništvu odločiti za zmanjšanje števila sodelavcev, kot smo se že morali žal odreči predvsem kadrovanju mladih časnikiarjev, kar je od nekdaj označevalo Novi glas, saj časnikiarji, ki so se pri nas izšolali, danes delajo na deželnem sedežu RAI, v uredništvu Primorskega dnevnika in drugod. Predvsem pa finančna negotovost vzbuja strah med zaposlenimi, kaj bo, če denar ne bo prišel, za kakšne korake se bo odločil upravni odbor Zdruge, kaj bo z nami...

Mnenja smo, da je Novi glas ustanova, ki presega pristojnosti Zdruge same in se mora zato o njegovi usodi v prihodnje dejavno in odločno zavzeti tako naša politika kot civilna družba, predvsem pa Svet slovenskih organizacij, v katerem se prepoznavamo in delujemo!

TRST NEXT Srečanje med ministrom Turkom in italijanskim kolegom Profumom Znanje ni na papirju, temveč v glavah

V obdobju, ko se znanstveno-izobraževalni sektor nagiba h korenitemu preustroju zaradi novih kadrovnih zahtev, ki jih postavlja tržišče dela, je dvostransko vpludnostno srečanje med slovenskim ministrom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žigo Turkom in italijanskim ministrom za šolstvo, univerzo in znanost Francescom Profumom ob boku njegovega sodelovanja na okrogli mizi v sklopu tridnevnega evropskega salona inovacije in znanstvenega raziskovanja Trst Next v nedeljo, 30. septembra, pridobilo poseben pomen. Zlasti zaradi razvojnih možnosti in sinergij, ki lahko na področju visokega šolstva in univerzitetnih struktur podkrepijo dosednji dober nivo sodelovanja med obema državama.

Svetlih plati je namreč kar nekaj. Slovenski minister Turk je namreč podčrtal pozitivno sodelovanje med tržaškim sinhronom in slovenskimi znanstvenimi ustanovami ter skupno nastopanje obeh držav v evropskem programu Eric. Ob že dobrem sodelovanju z Evro-sredozemsko univerzo, v kateri je Italija prvi partner, je predstavnik slovenske vlade poudaril splošno pozitivno stanje glede povezav med posameznimi inštituti in univerzami. Težnje, ki jih je minister Profumo predstavil v zvezi z razvojem italijanskih univerz, pa

vodijo v čedalje večanje števila tujih študentov, s čimer se tudi večja število tečajev v angleščini z mednarodno preverjenim testiranjem znanja tega jezika.

V pogovoru sta se dotaknila še vrste drugih vi-

konkretno podlago, na kateri bi izvedla nadaljnje poteze. To seveda na podlagi obeh osnutkov, ki so jih pripravile slovenske organizacije", je pojasnil minister Turk in poudaril, da Slovenija zagotavlja italijanski narodni skupnosti visoko raven izo-

braževanja v italijanskem jeziku, tudi mimo formalnih normativov, sredstev za manjšinske šole pa ni krčila. Odziv ministra Profuma je bil po besedah predstavnika slovenske vlade pozitiven. Prav tako kočljiva je bila še ena tematika, ki že vrsto let povzroča ničkoliko težav. "Sogovornik mi je zagotovil izboljšanje mehanizma za priznavanje visokošolskih nazivov", je dodal Žiga Turk. Ministra sta se dogovorila, da bodo slovenske in italijanske univerze navezale stike in storile vse, kar je treba glede nujnega pregleda meddržavnega sporazuma o priznanju univerzitetnih diplom. Ta sega po besedah ministra Profuma v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja: "Ugotovili smo, da je dogovor dotrajan.

Foto IG

dikov, ki pobleže zanimajo naš obmejni prostor, zlasti pa manjšinsko šolsko problematiko. "Govorila sva o slovenski šoli v Italiji, ne samo o dvojezični šoli v Špetru in splošneje o dvojezičnem šolstvu v videmski pokrajini. Poglobljeno sva se pogovorila tudi o tem, da bi Italija morala sprejeti

nega sporazuma o priznanju univerzitetnih diplom. Ta sega po besedah ministra Profuma v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja: "Ugotovili smo, da je dogovor dotrajan.

/str. 11
IG

Pomladanska parada

ROBERT STOLZ
opereta v dveh dejanjih
za soliste, igralce, baletke, otroški in mešani
zbor, godbo in orkester

Režija Jože Hrovat
Dirigent Hilarij Lavrenčič

PREMIERA:
petek, 12. oktobra 2012, ob 20.30

PONOVIITVE:
sobota, 13. oktobra 2012, ob 20.30
četrtek, 18. oktobra 2012, ob 20.30
nedelja, 21. oktobra 2012, ob 16.30

PRODAJA VSTOPNIC: tel. 0481 531445
mail kcl.bratusz@libero.it

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Rimu

Predstavitev EPK Maribor 2012

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Rimu je v četrtek, 27. septembra 2012, v Rimu organiziralo predstavitev Evropske kulturne prestolnice (EPK) Maribor 2012. V uvodnem govoru je goste pozdravil veleposlanik Iztok Mirošič, skupaj z direktorjem predstavništva Evropske komisije v Rimu g. Luciom Battistottijem ter s predstavnikom župana občine Rim Federicom Rocca. Veleposlanik Mirošič je poudaril pomen kulturnih projektov za gospodarsko in turistično rast kakor tudi krepitev kulturnih izmenjav v Evropi. Predstavitev Maribora sta imela Mitja Čander, programski direktor EPK Maribor, in Nataša Kos, namestnica programskega direktorja EPK Maribor, ki sta orisala pretekli in prihodnji kulturni program. Dogodek je bil odlična priložnost za turistično pro-

mocijo Slovenije, zato je pri predstavitvi sodeloval tudi Gorazd Skrt, direktor predstavništva Slovenske turistične organizacije v Milanu, ki je navedel številne razloge za obisk Slovenije. Na predstavitvi je spregovoril tudi Sašo Jurcer, producent predstave Medejin krik, ki je bila na ogled v rimskem gledališču Vascello v petek, 28. septembra. Poleg same predstavitve Maribora so govorniki poudarili pozitivno vlogo evropske kulturne prestolnice za promocijo turizma in gospodarstva v širši regiji

- v Mariboru in njenih partnerskih mestih. Evropska kulturna prestolnica predstavlja odlično priložnost, da se poveča prepoznavnost mesta ter da se vzpostavi trajni mednarodni stiki med kulturnimi institucijami in umetniki. Dogodek je veleposlaništvo organiziralo tudi s pomočjo predstavništva Evropske komisije v Rimu, in sicer v njihovih prostorih v najstročjem centru Rima. Pokroviteljstvo je dala tudi mestna občina Rim, ki je dogodek podprla in promovirala.

Foto Jože Pavlič

Svetovni slovenski kongres je minuli konec tedna preredil v slovitim Studiu 14 Radia Slovenija v Ljubljani I. Konferenco slovenskih novinarjev iz sveta in Slovenije. 27. in 28. septembra smo se tako pod pokroviteljstvom predsednika slovenske vlade Janeza Janše na različnih predavanjih in okroglih mizah pogovarjali o dejanskem stanju časnikarstva in dela v medijih danes, predvsem pa smo predstavniki našega zamejskega tiska prikazali stanje pri nas in izrazili željo po tesnejšem sodelovanju z medijskimi hišami iz domovine Slovenije.

Gabrovec kritično ocenjuje postopanje podjetja Terna

Pri elektrovodih naj se upoštevajo mnenje in potrebe območja!

Deželni svet FJK je v torek, 25. septembra, začel obravnavati zakon o energetiki in distribuciji goriv. V splošno razpravo se je z razčlenjenim posegom vključil tudi deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, ki je dragoceno priložnost ponovno izkoristil, da je poudaril problematiko utrjevanja oz. gradnje visokonapetostnega daljnovoda med Trzičcem in Padričami. V začetku septembra je podjetje Terna ponovno začelo dela, zlasti v severozahodnem delu tržaške pokrajine in spet trčilo v odpor naših ljudi in organizacij, ki ščitijo pravice in interese krajevnega prebivalstva. Pri tem je Gabrovec posebej spomnil na polemike, ki so od vsega začetka spremljale dela na elektrovodu. Spomniti gre na nespoštovanje pravice do občevarjanja v slovenskem jeziku, ki so jo naši ljudje naposled le delno uveljavili, in to z velikimi težavami. Popolnoma odprto ostaja vprašanje odškodnin zasebnikom, ki jih načrt Terne neposredno prizadene. Podjetje si čisto po svoje

razlaga omejitve, ki veljajo na kraškem zaščitenem območju. Nazadnje so domačini opozorili tudi na neverjetno dejstvo, da se je podjetje, ki mu je zaupano izvajanje gradbenih del, prav v teh dneh poslužilo tudi goseničarja (it. cingolato), ki je na evropsko zaščitenih kraških tleh strogo prepovedan, in pri tem nemoteno rušilo kraške zidove in si brezobzirno odpiralo pot do visokonapetostnih nosilcev. V deželni zakonski osnutek, ki ga v teh dneh sprejema Deželni svet, bo skušala Tondova večina vključiti posebno normo, ki želi po zgledu zloglasnega državnega ciljnega zakona (it. legge obiettivo) bistveno olajšati pot velikim in navadno nepopularnim infrastrukturnim načrtom, kakršni so elektrovodi. "Gre za skrajno nedemokratično normo, ki ponižuje zlasti občinske uprave in samostojno organizirane skupine državljanov, saj oklesti načelo soudeležbe ljudi pri načrtovanju posegov na ozemlju", je poudaril deželni svetnik Gabrovec in dejal, da negativne reakcije območja pome-

nijo znak, da nekaj ni v redu in da gre rešitve iskati s potrpežljivim dogovarjanjem. "Uporaba posebnih zakonov za t. i. posebne primere spodbuja arbitrarno in arogantno nastopanje političnih in gospodarskih oblasti. Posebne zakone smo v zgodovini že poznali in vemo, da je od posebnih zakonov do posebnih sodišč pot zelo kratka, in hkrati večkrat, tudi to vemo, žal nepovratna...", je naglasil Gabrovec in s tem povabil kolege k treznejšemu razmisleku. Deželni zakon o energetiki predvideva tudi izdelavo občinskih energetskih dokumentov, ki jih bodo samostojno izdelale le občine nad 5000 prebivalci. Pri tem je Gabrovec opozoril na ponovno ponižanje malih občin, ki jih Dežela brezkompromisno sili v programsko povezovanje, in to ne glede na lastnosti in potrebe posameznih območij. Povezovanje je večkrat dobrodošlo in potrebno le pod pogojem, da se zanj občine samostojno odločijo na osnovi pragmatičnih kriterijev in interesov občanov.

Stališče Slovenske skupnosti

Jasnost števil ne dopušča sprenevedanja!

Slovenska skupnost pozitivno ocenjuje ustanovitev vladnega omizja za vprašanja slovenske narodne skupnosti, ki predstavlja zanimiv precedens v odnosih med našo skupnostjo in rimsko vlado. Zasluge nosi predvsem slovenska diplomacija, ki ji je po dolgotrajnem in vztrajnem delu uspelo zagotoviti manjšini možnost direktnega soočanja z italijansko vlado. Posebej je to pomembno danes, ko so se po predolgem komunikacijskem mrku z vladnimi krogi problemi kar pošteno nakopčili in gredo od perečega finančnega vprašanja, vprašanja prihodnosti slovenske šole v Italiji, preustroja sistema javne uprave pa vse do snujče se volilne zakonodaje, ki mora nujno upoštevati določila zaščitnega zakona glede slovenskega zastopstva v državnem parlamentu. Posebno kritično je sedaj finančno vprašanje. Slovensko skupnost skrbi finančna situacija, ki se je ustvarila zaradi neopravičljive zamude pri izplačilu letošnjega prispevka manjšinskim organizacijam. Končno pa smo le prišli vsaj do jasne slike stanja. Predstavnica finančnega ministrstva je pri rimskem omizju podčrtala tudi odgovornost deželne uprave FJK, zato je deželni svetnik SSK Igor Gabrovec od predsednika Tonda in pristojnih uradov že zahteval uradna pojasnila. Že danes pa je jasno, da je sredstev bistveno manj kot doslej. Naj navedemo nekaj števil, ki izhajajo iz proračunskih dokumentov države in dežele: od začetno predvidenih 8.822.490 evrov na treh postavkah zaščitnega

zakona, smo danes menda na vsoti 6.900.000 evrov. Pri tem moramo upoštevati, da bo od tega Dežela predvidoma odtrgala 400.000 evrov, ki jih je manjšini izplačala leta 2011, še preden je država postavko retroaktivno oklestila. Po tem zapetljaju je Dežela sklenila, da bo prispevke vnaprej izplačevala le v trenutku, ko bo rimsko finančno ministrstvo

da bodo manjšinske organizacije vendarle prejele sredstva v običajnem obsegu. Država je zaradi nespoštovanja zaščitnega zakona v desetih letih na naš račun privarčevala približno 28 (!) milijonov evrov in od teh je menda le še slabih 6 milijonov nekje lebežečih in torej vsaj teoretično uporabnih. Do tu številke, ki so jih deželni uradi,

Igor Gabrovec (foto IG)

po pojasnilih v Rimu, potrdili svetniku Gabrovcu. Prav je, da je naša javnost o dejanskem stanju tudi v celoti obveščena. Slovenska skupnost ugotavlja, da je, objektivno gledano, slovensko politično zastopstvo v Rimu prešibko - pri tem ne gre za pavšalno kritiko senatorki, temveč za ugotovitev stanja nemoči in kaosa, ki sedaj vlada v Rimu -, da bi samo kljubovalo finančnemu in drugim izzivom. Pred dnevi umeščeno vladno omizje je dobrodošlo, zaradi ozkih časovnih rokov pa mu ne bo uspelo pravočasno rešiti vseh perečih odprtih vprašanj. Med

dokončno (in nepovratno) določilo skupno višino prispevkov. Izračun tako privede do skupnega primanjkljaja v višini preko 2.300.000 evrov. Od omenjenih treh postavk financiranja zaščitnega zakona so pričakovanja slovenskih organizacij seveda usmerjena pretežno v tisto, ki neposredno zanima financiranje njihovih dejavnosti: od (začetnih) približno 5.300.000 evrov naj bi vlada v kratkem sprostila le "predujem" v višini približno 3.000.000,00 evrov. Kaj bo z razliko, pa za zdaj ostaja neznanka in bojimo se, da bo le posredovanje iz Slovenije, tako kot doslej, odločilno vplivalo na italijansko vlado,

temi je predvsem aktualno vprašanje volilnega zakona, ki mora zaobjeti tudi določila glede zastopstva slovenske manjšine v italijanskem parlamentu. Slovenska skupnost zato računa, kot doslej, na aktivno podporo in posredovanje Republike Slovenije, saj so zaščitne norme vezane tudi in predvsem na mednarodne dogovore. Finančna kriza pesti tudi Slovenijo, kljub temu pa je slovenska vlada ohranila dosedanj raven finančnih dotacij in druge oblike aktivne zaščite za italijansko in madžarsko manjšino. To dejstvo predstavlja pomemben argument tudi v medvladnih pogovorih z Rimom.

Povejmo na glas

Kot da ekonomska kriza ni dovolj

Že se nahajamo v ostri ekonomski krizi, ki se z vse manjšo kupno močjo prebivalstva poglablja, ko se je pred nami razgalilo do kraja nesprejemljivo delovanje Dežele Lazio. Ne da bi bili zaradi tega razkritja povsem preseščeni, kot da gre za streljo z jasnega, dejstvo pa je, da se takoj spomnimo zgodb z Lombardijo, Sicilijo in še česa. Predvsem pa se v nas potrdi skrajno nelagodno občutek, da politika, sedaj v senci tehnične vlade, ne zagotavlja niti osnovnega zaupanja. To še posebej v luči spomladanskih volitev, ko naj bi politične stranke ponovno prevzele krmilo v svoje roke. In zaupanje, ki ga daje politika ljudem, je edina stvar, ki jo od politike pričakujemo. Politika lahko deluje boljše ali slabše, lahko dela večje ali manjše napake; če vanjo zaupamo, je pravzaprav vse v redu. Kadar pa politika ne vliva več zaupanja, tudi ko bi delovala še tako uspešno - kar se seveda izključuje -, ne bi imela v naših očeh nobene cene. In navadni zemljani zaupanje potrebujejo, želimo verjeti v visoke in najvišje institucije, ki upravljajo z našim denarjem in v našem imenu sprejemajo pomembne odločitve. Zato se zlepa tej svoji veri ne odpovemo, kar slaba politika začuti in izkorišča, ker pač ve, da potrebujemo prav vero vanjo. Sedaj pa to spektakularno razkritje v Deželi Lazio, kjer smo pričali tudi takšnim prizorom zabave, da ne rečemo razvratu, da se tega ne bi sramovala niti Kaligula in Neron. Da ne govorimo o razsipavanju denarja za osebne "potrebe" svetovalcev, kar je v teh ča-

sih nepopisno žaljivo do vseh, ki so v stiski in ki jih bo vsak dan več. O tem razsipavanju potem uradno nihče nič ne ve, vse se dogaja kar tako, brez prave kontrole in sklepov, skratka podoba pravnega in moralnega razkroja. In nobenih otipljivih znakov ni, da bi se sedanja obupna podoba politike in politikov spremenila. Koliko govora in govoričenja je bilo, da bo politika prispevala svoj delež vsesplošnemu varčevanju, ki kajpada bremeni srednji razred in vse tiste, ki so na robu revščine oziroma celo znotraj nje, pa vse skupaj tako rekoč nič, dobesedno v duhu tistega pregovora, da se je tresla gora in rodila miš. Politika si še naprej brez kakršnega koli sramu prizadeva ohraniti svoje pridobitve, ki jo že uvrščajo v razred bogatih, torej tistih, ki kot ena desetina prebivalstva poseduje skoraj polovico vsedržavnega premoženja. O tem pa se ne govori, to nikogar ne moti, to ni problematično, je menda tako, da so eni bolj ustvarjalni in uspešnejši kot drugi, potemtakem večvredni in bolj zaslužni. Lahko rečemo, da je družba s svojimi najvišjimi institucijami, njihovim molkom in tihim pristankom na razdelitev ljudi med tiste močne in tiste šibke politiki omogočila, da se je utrdila v svoji oholosti, neodgovornosti in brezbriznosti do vseh resničnih problemov ljudi. Vsa zadeva je prav v času krize krepko zdrsel preko roba, kar bo navadni človek drago plačal: vse večje obubožanje je obzorje, ki se mu zanesljivo bližamo.

Janez Povše

Vertikalna vrhunskega vipavskega alpinista Dejana Korena

“Ni lepšega kot strmi odstavki sinjeturkiznega ledu”

Dejan Koren (za prijatelje DeKo) se je rodil decembra 1980 v Vipavi, v eni najlepših dolin v Sloveniji. Nanoško pogorje se tam razširi na vinorodno Primorsko z lepimi, ostrimi skalnimi linijami in mehкими travnatimi pobočji. Naravne lepote, katerih se človek kar naleže, številne člane planinskega društva spodbujajo v klanec, mnogi pa se s Cavnom, Sinjim Vrhom ali Abramom ne zadovoljijo. Dejan že vrsto let dosega vrhunske alpinistične rezultate doma in po svetu, pa smo ga malo povprašali, kako mu gre v vertikali.

Kako in kdaj si začel zahajati v gore, kdaj pa si “prestopil” v stene?

V gore sem začel zahajati razmerno pozno, ker ne izhajam iz gorniške družine. V sedmem razredu osnovne šole sem bil prvič na Mali Mojstrovki. V stene sem stopil tako rekoč še isto poletje, kar se mi zdi za alpinizem ravno prav, da se malo otreseš otroške zaletavosti.

Doma si iz Vipave, kjer imate zelo aktivno in številno planinsko društvo. Kako se spominjaš prvih korakov navzgor v sklopu društva? Ali danes še vedno deluješ pod okriljem alpinističnega odseka? Kakšno je po tvojem poslanstvo in pomen PD?

Tudi jaz sem začel z matičnim PD, kjer sem ob pomoči inštruktorjev stopal prve korake v svet vertikale. Zlasti z Markom Fabčićem sva v začetku ogromno plezala, večinoma v domačih plezališčih Gradiška Tura in Vipavska Bela. Še vedno sem član AO Vipava, a veliko plezam s člani drugih društev. Mladi imajo veliko srečo, da je v Sloveniji zelo veliko PD in AO, ki delujejo (predvsem) na podlagi prostovoljstva. Nesebično jim pomagajo do prepotrebne znanja in jih tudi kasneje vodijo k varne-

mu dva sponzorja, ki me podpirata: Singing Rock s plezalno opremo, Tilak z oblačili. Sem tudi vrhunski športnik z mednarodnim razredom in mi preko Olimpijskega komiteja Slovenije pripada nekaj sredstev, ki pa krijejo le nekaj potnih stroškov ob plezanju po Evropi. Temu dodam še nekaj pokroviteljskega denarja Komisije za alpinizem pri PZS, ki je delno pokrila stroške zadnjih treh odprav. Objestnost tu nima prostora, kar ti kdo podari, je vljudno vzeti in se lepo zahvaliti. S tega pogleda je v Sloveniji za delno podporo (za zdaj še) poskrbljeno.

S katerimi gorskimi disciplinami se ukvarjaš? Raje skala, športno plezanje, alpinizem, odpravništvo, led?

Z vsemi! Prav ta neenoličnost me pri alpinizmu tako fascinira in zato rad plezam že sedemnajsto leto zapored. Moje alpinistično leto poteka približno takole: pozno jesen izkoristim za plezanje v plezališčih in večino časa namenjam pripravam na ledno in zimsko sezono. Veliko energije namenjam drytooling plezanju (“suhi” trening s cepini in derezami po skali), vključujem še trikratredenski obisk fitnesa. Rad se udeležujem prvih tekem v drytooling pokalu, potem pa komaj čakamo, da pritisne mráz in se začne v slapovih voda spreminjati v agregatno stanje. Res ni lepšega, kot strmi odstavki sinjeturkiznega ledu. Po lednem vzponu še dan ali dva kar vriskam od navdušenja! Prvi in drugi vikend v novem letu sta že tradicionalno zasedena s srečanji ledenih plezalcev. Švicarski Kandersteg in francoski Fournel vsako leto imata v gosteh plezalce, željne mraza in ledenih sveč. Z nekaj sreče se tudi v naših hribih kaj “naštima” za kako daljšo linijo, drugače pa se zapeljemo do Chamonixa. Ko potem zima začneja “pakirati kovčke”, se prsti s težavo privajajo na male poličke in

mo z zaprašenimi cepini tam v kotu, ker oktober že trka na vrata in... krog je ponovno sklenjen. Vsaka sezona je pa prilagojena odpravi. Letos aprila smo bili v Kanadskem Skalnem gorovju (Rocky mountains).

Kje si nazadnje plezal in osvajal? Vipavski prijatelj mi

V Peričniku, Julijske Alpe

sporoča, da prihajaš z Matterhorna in Mont Blanca...

Nazadnje sva s soplezalcem Boštjanom splezala Centralni stebri v Freneyjih na Mont Blancu. Bila je super tura, 22-urna akcija od bivaka Eccles na italijanski strani preko smeri (500m) po grebenu (300m) na vrh Mont Blanca in nato v dolino do kočice Goeter na 3800m n. v. Odlična tura, ki poleg plezanja vključuje veliko drugega: dolg pristop do pod stene, sestop preko najvišjega vrha Centralnih Alp v dolino, vreme, ki mora zdržati, težki nahrbtnik, ki mora vsebovati vse, kar potrebuješ na taki turi od skalne, zimske opreme, hrane za dva do tri dni... Na Matterhornu sem bil sedaj tretjič, tokrat v briljantnem vremenu in zgolj za pripravo na Freneyje. Obisk Matterhorna se je obrestoval kot aklimatizacija, saj na Mont Blancu nisva imela problemov z višino.

Kateri so še cilji vrhunskega alpinizma? Ali gre za iskanje prvenstvenih smeri, nedotaknjenih vrhov, višanje tehnične zahtevnosti prostega plezanja, hitrost vzpona, solo?

Težnje alpinizma gredo vedno navzgor v smeri čistih in prostih vzponov. Kar pomeni, da v steni pustimo čim manj tehnične navlake, kot so npr. fiksne vrvi, desetine svetrovcev, ogromne količine klinov, ki pomagajo plezalcu, da “pregoljufa” čez težave v smeri. Če sedanja generacija plezalcev ne zmore prosto preplezati nekaterih sten, to še ne pomeni, da jih ne bodo mogle preplezati generacije plezalcev, ki prihajajo za nami. V višjih stenah, kot npr. Himalaja, se pleza večinoma v čiststem alpskem stilu, torej brez predhodnega napenjanja fiksnih vrvi, brez višinskih taborov itd. Vse, kar potrebuješ, moraš nositi s seboj. Plezaš z nahrbtnikom, ki ti je nekakšna “omara” za opremo, hrano in obleko za ves čas, ko si v steni. Potrebno je poudariti, da je seveda najlepše splezati kot prvi, pa naj bo to gora, stena ali smer. Tu je potem od posameznika odvisno, koliko raziskovalnega duha je v njem in kako dober “nos” ima za iskanje nečesa, kar je še neodkrito, nepreplezano, nedotaknjeno. Tudi svež sneg v gorah je vedno lepše gledati, če je pokrajina še neprehojena ali nepresmučana.

Ali se kakovost alpinističnega uspeha meri izključno po nevarnosti za življenje? Kakšne so vrednote, s katerimi stopaš po gorah in nevarnem terenu? Ne, niti približno ni tako. Tudi za solista ni smer nič težja ali lažja kot za navezo dveh alpinistov. Pri solo plezanju gre enostavno

Za vse nas je na tem planetu dovolj prostora in tudi za ljubitelje ferat je poskrbljeno. Po mojem mnenju je dovolj sten “onesnaženih” z jeklenimi linijami in ne vidim potrebe, da bi delali nove. Prej sem za to, da obstoječe skrbno vzdržujejo in sanirajo napake, ker vem, da je nekaj ferat v zelo slabem stanju. Prav te so zelo nevarne za planinca, ki je prepričan, da se mu, ustrezno zavarovanemu, na ferati ne more nič zgoditi. Upam, da tudi Avstriji skrbno vzdržujejo svoje zelo zahtevne ferate

Kateri so tvoji največji alpinistični dosežki in kaj načrtuješ v bližnji prihodnosti? Ali imaš

ni. Tam je tudi moj projekt (t. i. smer, ki jo plezaš “studiraš”, nisi je pa še prosto splezal) in upam, da mi uspe ga končati do konca letošnjega leta. Pozimi veliko plezam tudi na umetni steni v prostorih našega PD in doma, kjer sem si uredil lepo “sten’co” za deževne dni.

Ali je ta, za množico večkrat nerazumljeni šport prava poklicanost? Kaj te vedno znova kliče tja gor, v divjino in samoto, v težaven in nevaren svet?

Jaz gledam tako na to zadevo: če hočemo neke uspeti in uživati, mora biti prava “frekvenca”, pa ne le v športu ali hobiju. Lažje prenašamo nekatere “težke” stvari v steni, kot je npr. mráz, ko se nam že neštetič “zanohta”, ko ne gre nikamor, ko se stvari ne izidejo, ko si na dnu. Če imaš zares rad, kar počneš, ne odnehaš, ampak se od tistega dna, ki si se ga pravkar dotaknil, še močneje odrineš, da boš jutri boljši, da te jutri čaka nova, nova priložnost, ki jo za nobeno ceno ne smeš zamuditi. To je moto, ki me žene naprej.

Ali bereš gorniško in tehnično literaturo? V porastu je tudi gorniški film.

Plezalnih vodnikov je vse več in, hvala Bogu, prav je tako. Velikokrat pa se godi, da moraš imeti doma pravo knjižnico, če hočeš dobro pokriti neko plezalsko področje. Tržna ekonomija je naredila tako, da le malo vodnikov zajema celotno območje. Zato prodajajo pet vodnikov namesto dveh.

Gorniških in plezalnih filmov je vse več. Treba pa je poudariti, da se takoj vidi, kateri film je nastal s srcem, v katerem pa so hoteli “dušo filma kupiti” z veliko denarja.

Če se ne motim svoje alpinistične načrte in podvige tudi opisuješ z objavami v Planinskem vestniku (nazadnje sem bral o plezariji v slapu Boka).

Ja, res je. Rad kaj napišem, včasih mi dobro uspe, včasih pa ne. Enkrat besede kar vrejo iz clo-

v žepu “življenjski cilj”, magičen, sanjski načrt?

Želel bi si, da skozi celo leto držim zadovoljiv nivo plezalske forme, npr. pred dvema oz. tremi leti, ko sem splezal veliko smeri višje težavnosti v plezališčih, višjih stenah (do 8a), v hribih (do IX+/X-) poleti in pozimi ter dosegel dobre rezultate na mednarodnih tekmah v dry oz. lednem plezanju. Že dolgo mi roji po glavi še nepreplezana stena daleč na jugu v Patagoniji, in če bo moti-

za to, da vse naredi en sam človek. V objektivno nevarnih stenah je to lahko celo dobro, saj si kot solist lahko znatno hitrejši kot naveza dveh ali treh alpinistov. Pri soliranju pa je potrebno poudariti, da nosiš vso odgovornost za uspešen vzpon na svojih plečih. Zato so solisti večinoma veliko bolj psihično pripravljeni športni plezalci. Novi prvenstveni smeri se poda ocena, ki “oriše” dane težave nekega vzpona. Ocenjena pa lahko v praksi zelo odstopa, predvsem glede na razmere v steni. V zimskih razmerah lahko imamo npr. predele v steni, kjer se po zbitem snegu “sprehodimo” čez, na istem mestu pa lahko gazimo v 80° naklonini, brez možnosti za varovanje in morda celo brez prehoda.

Kar se pa tiče vrednot v gorah: jaz hodim v gore plezat, ker to enostavno izredno rad počnem. Tam mi je lepo, tam uživam in se odlično počutim, imam rad svež gorski zrak, ljubim čarobnost jutranjih in večernih barv. Zaupam v svojo notranjo intuicijo, ki me vodi, da se prav odločam, ko izbiram med enim in drugim, med levo ali desno potjo.

Kako gledaš na revolucijo od tehničnih smeri k prostemu plezanju, v katerem plezalec uporablja za napredovanje samo svojo moč, tehnični pripomočki pa služijo izključno za varovanje?

Težnje plezanja gredo v smeri, da se čim več pleza prosto. Pa naj si bo to v kopni skali, snegu, ledu ali v mešanem terenu. To pomeni, da se tehnična pomagala, kot so klini, svetri, pomična varovala in vrvi, uporabljajo samo kot varovalo v primeru padca. Samo na tak način lahko smeri, in ne nazadnje tudi plezalce, primerjamo med seboj, če želimo govoriti o golih ocenah. Ampak ne bi rad, da se alpinizem meri in primerja, kot denimo tek na 100m, kjer sta v igri samo sprinter in štoparica. Alpinizem je in ponuja veliko več, ogromno je dejavnikov (psihična priprava, spremembe vremena, razmere v smeri), ki bistveno vplivajo na uspešnost vzpona.

Kako gledaš na zgodovinske ferate v Julijcih, kako pa na nove ekstremne ferate po avstrijskem modelu, pravi fitness ob jeklenici?

Z ženo Stanko plezava smer Baraka, Oujdad, Maroko (680 m, 7b) - NP

vacija prava, se tja odpravim naslednje leto. Veliko energije in časa namenjam sedaj obnovi in urejanju dveh domačih plezališč (Gradiška Tura in Vipavske Bele), ki bi ju radi uredili po evropskem zgledu. Poteka namreč evropski razpis, ki zajema ureditev omenjenih plezališč, od označevalnih tabel, smerokazov, velike panoramske table, inox svetrovcev, sidrišč, klopi in mizic.

Kje in kako treniraš, ko si v domačih krajih?

Ovisno od cilja, imam pa srečo, da živim na območju, kjer je za ta šport dobro poskrbljeno. V Vipavi premoremo dva plezalna centra, ki imata skupaj preko 400 športno plezalnih smeri. Tu veliko treniram, tudi Osp in obalna italijanska plezališča niso daleč. V stenu nad Vipavo imamo narajena tudi dva sektorja, kjer lahko plezamo s cepini t. i. drytooling climbing. V bližini Nabrežine je pa odlična jama Katerina, kjer najraje treniram s cepi-

veka, drugič pa bi bilo bolje, da bi objavil le fotografije, ki včasih več povedo kot tisoč besed.

Kakšen nasvet bi kot vrhunski alpinist dal obiskovalcem gor?

Nikoli ne smete preceniti svojih sposobnosti in poskušajte vedno imeti situacijo v svojih rokah. To velja za planinske poti, strme ferate ali navidez lagodne sestope po meliških v dolino. Predlagam, da planinski izlet ali plezalno turo dobro pripravite, kajti gore in stene niso igrišča, kjer se lahko, ko ne gre več, usedeš na tribuno in počakaš ali pa se preprosto odpelješ domov. V tujini je dobra navada, da neizkušeni gorniki in planinci najamejo gorskega vodnika, ki pripravi vse potrebno in jih kar se da varno popelje v gore in nazaj. Mislim, da bi morali tudi Slovenci stopiti v to smer, ne pa da se mnogokrat brezglavo zaletavamo, potem pa nastopijo težave, kjer jih dejansko ni.

Jernej Šček

Z ženo Stanko na vrhu Grossglocknerja (najvišjega vrha Avstrije)

mu obisku gora in sten. No, vsaj vipavsko društvo deluje tako in zdi se mi prav, da jim v prihodnje vračam pomoč pri različnih dejavnostih.

Si poklicni športnik; kaj sploh to pomeni?

Nisem poklicni alpinist, saj mi v tem primeru ne bi bilo treba delati še sto del, da bi lahko finančno “zvozil” skozi mesec. Imam

oprimke, ki jih ponuja prosto plezanje v plezališčih. Med prvomajskimi prazniki se nivo dvigne ravno prav za obisk plezalskih destinacij, kot sta Paklenica in Arco. Potem se že oziramo proti večjim stenam. Poletje najraje preživljam v Dolomitih, kjer je zares veliko sten in noro dobrih smeri. Proti koncu poletja pa spet v plezališča in se že spogleduje-

Kaj se dogaja v Nemčiji?

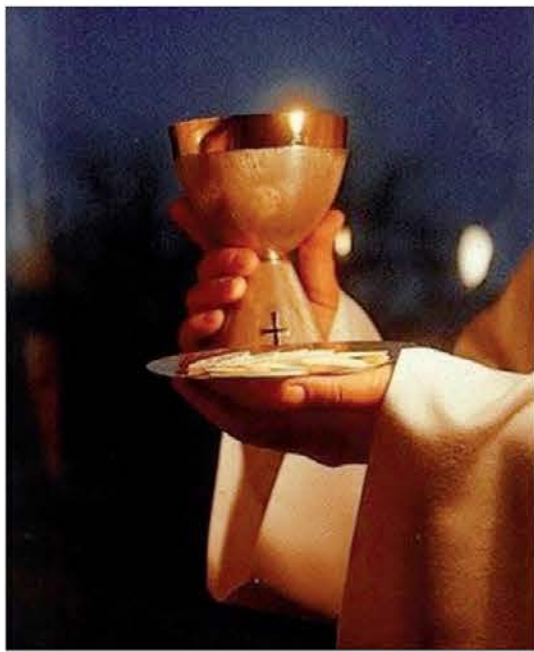
Pecunia non olet ...

Kar napišem sedaj, bi sicer bolje in bolj kompetentno povedal, kdor je neposredno v tem ali zadeve neposredno pozna, ker jih sam bolj posredno, a bom vseeno skušal nekoliko osvetliti stvari.

Za začetek naj najprej rečem, da zadeve ne moremo gledati z našimi, torej slovenskimi naočniki, temveč bi se morali čim bolj odreči temu pogledu in se posvetiti čim bolj natančnemu poznavanju razmer v Nemčiji. Zakaj? Pri nas npr. duhovniki ne prejmemo plače od države, ampak živimo od darov za mašo in drugih darov vernikov. Kaj to pomeni? Prejemamo 17 evrov za mašo, torej približno toliko na dan, saj to ne drži vedno in za vse - župniki ob nedeljah in zapovedanih praznikih mašujejo za ljudstvo, torej ne prejmejo daru, poleg tega je dar za pogrebno ali poročno mašo 19 evrov. Če duhovnik na dan mašuje dvakrat ali trikrat, tega daru ne prejme, temveč ga pošlje na škofijo, kjer ga potem prerazporedijo. Poleg tega dobimo duhovniki tudi dar ob pogrebi, porokah, krstih... To je seveda vse dar, torej prostovoljna zadeva, ki je tudi ni treba dati tistemu, ki bi ne mogel ali ne hotel. Še en vir financiranja so nabirke za duhovnike, škofijo, Sveti sedež... Nabirka za duhovnika je lahko v obliki ofra pri eni maši v letu ali pa kot bera. Miloščina, ki jo pobiramo pri maši, je za cvetje, vzdrževanje cerkvenega prostora, kurjavo... To ne "pobaše" duhov-

nik, kot bi morda kdo mislil. V Nemčiji gre plača za duhovnike (tudi v Italiji) iz tistega, kar prihaja iz verskega davka. To pomeni zato, ker mnogi mislijo, kako dobivamo duhovniki v Sloveniji plačo, pa je ne. Poleg tega grede v Nemčiji preostala sredstva še za druge verske zadeve in uslužbenke. Velja tudi, da država zelo rada nameni kaka finančna sredstva za verske ustanove, zlasti katoliške, ker vejo, da je to dobro vloženo denar - imajo tudi zelo ostre standarde v tej smeri, kakor nadzor nad porabo. Mi najbrž mislimo, kako si Nemci radi med seboj pomagajo... Morda res, dokler ne gre za denar, tam pa se zadeve končajo. Če jih država in Cerkev ne bi nekoliko prisilili, bi bila bera za pomoči potrebne kaj revna. Najbrž bi po istem ključu držalo tudi za duhovnike in druge, ki črpajo iz teh sredstev. Nemec pač ni enak Slovencu. Podobno drži, da se financira Cerkev v Italiji, čeprav bi tu najbrž za duhovnike in druge cerkvene uslužbenke vseeno verniki

bili bolj velikodušni. Od vernika, pa naj bo v Sloveniji, Italiji, Nemčiji ali kjerkoli drugje, se pač pričakuje, da tudi gmotno podpira krajevno Cerkev, saj tudi sam od nje prejema določene darove - zakramente, svetovanje, uporablja župnijske prostore... Za zakramente tako ali tako velja, da niso pravica, temveč milost in privilegij - vernikom je to kar premalo pred očmi. Poleg tega velja pov-

sod tista peta cerkvena zapoved, ki se glasi: "Po svojih zmogljivostih podpiraj Cerkev v njenih gmotnih potrebah". Včasih se je glasila v Sloveniji drugače, zdaj pa enako kot drugod. Prav tako piše v kanonu 222 cerkvenega zakonika, da je treba Cerkev podpirati v njenih potrebah - duhovnih in gmotnih, kakor to piše tudi v členu št. 2042 Katekizma katoliške Cerkev. Očitno so v Nemčiji

čutili, da morajo k spoštovanju tega pristopiti ostreje. Kdor se s tem ne bi strinjal, mora izstopiti iz katoliške Cerkve ali svoje verske skupnosti (kjer pa imajo za to seveda drugačne predpise). To je zelo težak korak, saj se s tem odpovemo določenim cerkvenim dobrinam - zakramentom (tudi bolniško maziljenje je zakrament, kar se ne razume iz besedila STA) in cerkvenemu pogrebu, kakor tudi ne more biti boter pri krstu ali birni. To pač predvideva Zakonik pove besedilo, to ne velja v primeru smrtnih nevarnosti, ko odpadejo tudi mnoge druge omejitve in prepovedi. Cerkev torej svojih duhovnih dobrin ne odreka povsem, jih pa zelo omeji na zgolj smrtno nevarnost. No, v Nemčiji so to škofje pojasnili, pa je treba na tem mestu reči, da so bili tudi milostni v določenih meri, saj dopuščajo možnost cerkvene poroke v določenih pogojih, kakor tudi dopuščajo cerkveni pogreb v določenih pogojih. Gibanje "Mismo Cerkev" si cerkvena pravila in zapovedi, kakor tudi cerkveni nauk, razlaga zelo po svoje. Postavlja se za neke vrste vzporedno cerkveno učitelstvo. Tisti, ki izstopijo, seveda še vedno ostanejo katoličani, ker je zakramentalno znamenje neizbrisno. Pedofilski škandal se v Nemčiji rešujejo precej drugače kot pri nas, saj katoliška Cerkev na tem področju tesno sodeluje z državo. Poudarjam še enkrat, da so razmere v Sloveniji drugačne. Glede financiranja Cerkev in duhovnikov bo pa treba pošteno premisliti, kako naprej.

Andrej Vončina

Verska strpnost Kristjan drugače misleče ljubi

Danes je duhovnost na splošno zelo popularna, medtem ko vernost vseppek kritizirajo. Drugo vprašanje pa je, kaj pojmujemo pod pojmom duhovnost? Veliko ljudem pomeni to nekaj, kar jim prija. Osnovni pomen duhovnosti je usmerjen k nematerialnim vrednotam, iz tega pa izhaja drug pomen te besede, to je duševno, duhovno življenje človeka. V tem pomenu je torej duhovnost nekaj osebnega in tudi zasebnega. Taka pa je tudi vernost. Ta prav tako sodi v svet duhovnosti, a je danes kamen spotike z vseh strani, vseppek jo kritizirajo. Zakaj?

Bistvo vernosti ali religioznosti je zavest o obstoju Boga/boga, nadnaravnih sil. (Marsikdo ne loči, kdaj pišemo bog z malo in kdaj z veliko začetnico. Bog z veliko začetnico je mišljen krščanski Bog in bog z malo začetnico - nekrščanski bog! Saj strpnost zadeva vse ljudi!) Vernost ali religioznost pa je povsem nekaj drugega. Beseda religioznost izhaja iz latinske besede "religare" in pomeni vezati. Če pojem vernost razumemo skozi latinsko besedo "religare", potem se nam skozi to besedo odpre bistven pomen moje in tvoje vernosti. Vernik se naveže! / na to, v kar veruje. Verska skupnost ima skupno zgodovino, skupen namen in išče skupno prihodnost, zato je (vsaj morala bi biti!) tudi med seboj povezana. Ta povezanost pri človeku deluje veliko močneje kakor povezanost, ki nastane ob kulturi ali politiki. Zato so verske skupnosti, tam kjer so, žive, trdne. To trdnost jim daje prav medsebojna verska povezanost. Verska povezanost je bila nezaupljiva v vseh -izmih (fašizem, nacizem, komunizem, marksizem, leninizem, titoizem, maoizem). Medtem ko stališča vernih posameznikov niso nevarna za noben politični režim, čeprav moramo poudariti, da je ta lahko kaj hitro nezaupljiv do posamezne veroizpovedi. Zadnji -izmi so gojili kult sebičnega in udobnega ateizma, zato so se bali tistih, ki jim je bilo glede na njihovo versko prepričanje to tuje. Voditelji -izmov so se zavedali, da politiki posamezniku lahko lažejo, ga preganjajo ali celo ubijejo. Tisti pa, ki pričuje za vero, ima in bo imel notranjo moč. Takšna verska priča se zelo težko utiša ali za vselej odstrani. Vzornici primeri so v sodobni literaturi Aleksander Solženicin, Tatjana Goričeva, Sergej Kurdakov in drugi. Naj spomnim samo na

apel Tatjane Goričeve v času komunistične Rusije: "Rešili boste tisoče in desetisoče ljudi, če boste v Rusijo spravili sto Svetih pisem!" Kristjan veruje v Boga, zato je tudi njegova vera najprej vera v Boga in ne v človeka samega! Od tod so tudi posledice, ki so vidne v socialnem, gospodarskem, pa tudi političnem okolju, kjer živijo resnični kristjani. Ker pa kristjani navadno ne živijo sami, ampak tudi med drugače mislečimi, se kaj hitro pojavi vprašanje verske strpnosti ali nestrpnosti (enih in drugih!). V zgodovini se je velikokrat dogajalo, da so ljudje v imenu Boga/boga opravili svoja zla dejanja. S tem so marsikoga odbili od vere in Boga. Znano je podjarmljenje judov po kristjanjih, muslimansko podjarmljenje kristjanov, vojne med protestanti in katoliki, med muslimani in nemuslimani ali nasilje med posameznimi skupinami muslimanov, med budisti in hinduisti...

Če sprejmemo in razumemo svojo človeško grešnost, nas taka izrabljanja vere ne oddaljijo od Boga, ampak nam - nasprotno - dajejo celo nagib, da svojo vero živimo bolj doledno, globlje in je kljub negativnim dogodkom v preteklosti ne zapustimo. Sicer pa dejanja drugih, še zlasti pretekla, ne opravčujejo naša dejanja v sedanosti! To velja tudi na verskem področju. Vsak bo zase dajal odgovor pred Bogom, kakor odgovarjanje na druge ne bo prišlo v poštev! Človek se sam odloča za Boga ali proti njemu, za izkušnjo njegove volje ali pa uveljavljanje svoje. Vprašanje verske strpnosti ali tolerance je danes prav tako aktualno kot v preteklosti, saj se zaradi razseljevanja in vse večjega mešanja pripadnikov različnih ver in nazorov še zaostrojuje. Beseda toleranca izhaja iz latinščine, kjer "tolerare" pomeni 'prenašati ali 'nositi', "tollere" pa 'dvigati'.

Zato naj bi ljudi z drugačnim verskim prepričanjem prenašali in z njimi tudi potrpe. Seveda ne tako, kakor prenašamo, recimo, glavobol! Drugače misleče skušamo razumeti, z njimi deliti krščanske kreposti: dobroto, usmiljenje, pravičnost... Ob tem pa moramo poudariti, da kristjanu ni nihče ukazal, naj drugače verujoče prenaša, ampak naj jih ljubi. To drugo -ljubiti-, pa je znatno zahtevnejše od takšnega ali drugačnega prenašanja.

Ambrož Kodolja

Slovenski škofje in njihov pastoralni načrt

Poenotili so poglede na prihodnje vodenje Cerkev

Katoliška Cerkev v Sloveniji je pred kratkim dobila nov pastoralni načrt, ki po besedah koordinatorja projekta Branka Cestnika pomeni neke vrste priročnik življenja Cerkve v Sloveniji, hkrati pa predstavlja poenotenje škofov o tem, v katero smer jo bodo peljali v prihodnjem desetletju. Zdaj gre načrt v enoletno branje po župnijah. Potreba po načrtu, v katero smer bo šla Cerkev v Sloveniji, se po besedah Cestnika pojavlja že vse od osamosvojitve države leta 1991, prvi korak k njemu pa je bila sinoda, ki je v Cerkvi na Slovenskem potekala od leta 1997 do 2002. V prvem delu načrta analizira stanje med slovenskimi verniki in v slovenski Cerkvi, nato pa

poda razmišljanja in priporočila, v katero smer naj gre delovanje Cerkev v Sloveniji v prihodnje. Glede vernikov tako načrt po besedah Cestnika ugotavlja, da obstaja razkorak med pripadnostjo Cerkvi ter osebno veroizpovedjo. "Ugotovili smo namreč, da osebna vera glede na deklariranje verske pripadnosti

peša, zato načrt dela predvsem v smeri krepiteve osebne vere", pojasnjuje Cestnik. V načrtu so pregledali tudi stanje, povezano s cerkveno hierarhijo, in pri tem odkrito spregovorili o njenih pomanjkljivostih. "Ugotovili smo, denimo, da je duh gospodovalnosti med duhovniki premočan. Prav tako smo ugotovili, da je duh nas

Branko Cestnik

duhovniki premočan. Prav tako smo ugotovili, da je duh nas

vernikov v enem delu nagnjen k temu, da izključuje drugačnega, kar onemogoča oznanjevanje", pravi Cestnik. Dokument spregovori tudi o finančnem skandalu v Cerkvi v Sloveniji. "Pri nas je zanimalo predvsem, kaj je pripeljalo do tega in kaj narediti, da se to ne bo več ponovilo", dodaja. Dokument konkretnih navodil glede prihodnjega delovanja Cerkev v Sloveniji po besedah Cestnika ne daje, saj je neposredna izvedba prepuščena škofijam, da pa priporoča nekatere stvari. Ena od teh je, denimo, priporočilo, naj obiskovanje verouka ne bo pogoj za prejetje obhajila, ampak osebna zrelost zanj, ali pa priporočilo, naj se več dela s starši, pojasnjuje Cestnik. Dokument bodo zdaj po besedah Cestnika po župnijah eno leto brali, zatem pa bodo župnije na podlagi njega pripravile lastne dokumente. Čez pet ali šest let pa bodo tudi preverili, v kakšni meri se krovnii načrt izvaja in uresničuje.

Apostolsko pismo papeža Benedikta XVI. (1) Vrata vere

Papež Benedikt XVI. je 11. oktobra 2011 v obliki motu proprio predstavil apostolsko pismo z naslovom Vrata vere (Porta fidei), s katerim je razglasil leto vere, ki bo potekalo med 11. oktobrom 2012 in 24. novembrom 2013.

1. "Vrata vere" (Apd 14,27), ki vodijo v življenje v sožitju z Bogom in omogočajo vstop v njegovo Cerkev, so nam vedno odprta. Čez njihov prag lahko stopimo, ko nam je oznanjena Božja beseda, srce pa se prepusti oblikovati preobrazajoči milosti. Stopiti skozi ta vrata pomeni stopiti na pot, ki pelje skozi vse življenje. Začne se s krstom (prim. Rim 6,4), po katerem

lahko Boga kličemo z imenom Oče, in se konča s prehodom skozi smrt v večno življenje, ki je sad vstajenja Gospoda Jezusa, ki je želel po daru Svetega Duha vse, ki verujejo Vanj (prim. Jn 17,22), vključiti v svojo slavo. Izpovedovati vero v Sveto Trojico - Očeta, Sina in Svetega Duha - pomeni verovati v enega Boga, ki je Ljubezen (prim. 1 Jn 4,8): Očeta, ki je ob polnosti časov poslal svojega Sina za naše odrešenje; Jezusa Kristusa, ki je po skrivnosti svoje smrti in vstajenja odrešil svet; Svetega Duha, ki Cerkev skozi stoletja vodi v pričakovanju Gospodovega vnovičnega prihoda v slavi. 2. Vse od začetka svoje službe kot Petrovega naslednika sem

omenjal potrebo po ponovnem odkritju poti vere, da bi vedno bolj jasno poudaril radost in prenovljeno navdušenje nad srečanjem s Kristusom. V pridigi pri sveti maši na začetku papeževanja sem rekel: "Cerkve kot celota in pastirji v njej morajo tako kot Kristus stopiti na pot, da bi ljudi izpeljali iz puščave v kraje življenja, v prijateljstvo z Božjim Sinom, s Tistim, ki nam podarja življenje, in sicer življenje v polnosti". Kristjane pogosto bolj skrbijo socialne, kulturne in politične posledice njihovega dela, pri čemer vero razumejo kot samo po sebi razvidno predpostavko sožitja. Dejansko pa ta predpostavka ne samo, da ne drži več, ampak jo pogosto celo zanikajo. Medtem ko je bilo v preteklosti mogoče prepoznati enotno kulturno tkivo, ki so ga ljudje široko sprejemali v njegovi sklicevanju na vsebine vere

in iz nje izhajajoče vrednote, danes v obsežnih delih družbe ni več tako zaradi globoke verske

tem, da bi se sol pokvarila in bi luč ostala skrita (prim. Mt 5,13-16). Tudi današnji človek

krize, v katero so zašli mnogi ljudje. 3. Ne moremo se sprijazniti s

lahko znova doživi potrebo po tem, da se tako kot Samaritanka odpravi k vodnjaku poslušati Je-

zusa, ki vabi k veri Vanj in k zaje-manju iz njegovega vodnjaka, v katerem teče živa voda (prim. Jn 4,14). Znova moramo odkriti navdušenje nad tem, da se hranimo z Božjo Besedo, ki jo zvesto posreduje Cerkev, in s Kruhom življenja, ki je dan v živem vsem njegovim učencem (prim. Jn 6,51). Jezusov nauk enako močno odmeva tudi v naših dneh: "Ne delajte za jed, ki mine, temveč za jed, ki ostane za večno življenje" (Jn 6,27). Vprašanje, ki so si ga postavljali njegovi poslušalci, je isto tudi za nas v današnjem času: "Kaj naj storimo, da bomo delali Božja dela?" (Jn 6,28). In Jezusov odgovor poznamo: "Božje delo je to, da verujete v tistega, ki ga je on poslal" (Jn 6,29). Verovati v Jezusa Kristusa je torej pot, po kateri dokončno pridemo do odrešenja.

/ dalje

90. obletnica prevoza največjega zvona na Sv. Goro

Velik ljudski praznik pod svetogorskim zvonikom

Župan E. Romoli, g. M. Markežič, msgr. A. Cabass

Ko so beli šotori Okusov ob meji v nedeljo, 30. septembra zjutraj, še samevali, se je lepa in radovedna množica ob 9.30 zbrala pred cerkvijo sv. Ignacija na Travniku v Gorici ob osrednjem dogodku spominskega praznovanja 90. obletnice prevoza največjega zvona na Svetogoro.

Tridnevne prireditve je organiziralo Društvo za oživiljanje lokavškega izročila DOLI iz Lokavca pri Ajdovščini v sodelovanju s Franciškanskim samostanom Sveta Gora in Goriškim muzejem Nova Gorica ter ob podpori Mestne občine Nova Gorica. Pri projektu je bilo aktivnih skoraj 700 sodelavcev, odmevnost pa je bila taka, da je bilo na Goriškem v nedeljo prav lepo ljudsko slavlje.

V petek, 28. septembra, je pred solkansko župnijsko cerkvijo potekal koncert pevskih zborov, na katerem je nastopalo devet pevskih zborov, iz zamejstva MePZ Podgora in MePZ Lojze Bratuž. Dan kasneje je v župnijski dvorani župnije Nova Gorica - Kristus Odrašenik potekala okrogla miza o odnosu Slovencev do zvonov, pri kateri so sodelovali strokovnjaki s področja zvonarstva.

V nedeljo pa je bila na vrsti simbolična ponovitev prevoza zvona, ki s svojimi 4.355 kg velja za največji in najtežji bronasti zvon v Sloveniji. Štirje svetogorski zvonovi so bili uliti 28. julija 1921 v videmski livarni Broili, 15. decembra istega leta jih je kolavdiral msgr. Ivan Trinko. Skupaj tehtajo čez 11 ton. Italijanska vlada je zan-

likega deževja precej težav. Nadškof ga je zato blagoslovil na poti proti domu.

ki nadaljuje rod in ohranja živo tradicijo, je voz podedoval in ga

Matej Arčon

hranil doma. Člani društva DOLI so ga pred dobri 20 leti obnovili pod strokovnim vodstvom restavradorjev Goriškega muzeja. V nedeljo je g. Leopold s črnim furmanom klobukom seveda ponosno stal ob originalnem vozu

Na Kornu

čudežno moč, saj se znajo prilagoditi razpoloženju ljudi: ko smo žalostni, žalujemo; ko smo veseli, se z nami radujemo. "Prepričan sem, da imamo več razlogov, da se veselimo tega dogodka, ki je pomemben za Goriško: Gorica in Nova Gorica sta vedno bolj povezani mesti, vedno bolj sodelujeta na različnih področjih", med drugim tudi v razvoju turizma. "Ker je v turizmu prihodnost tudi v zgodbah, je ta zgodba gotovo pomembna pri povezovanju obeh mest". Sprevod je nadaljeval svojo pot do solkanskega trga, kjer ga je s toplim aplavzom pričakala res velika množica ljudi. Furmani so tam vpregli peti par konj, kasneje še šestega. Na Prevalu, kjer so furmanom pripravili kosilo, konjem pa vodo in seno, so vpregli še sed-

Leopold Hvalič

mi in osmi par, tako da so se končno v spremstvu številnih ljudi ob 14. uri lahko povzpeli na goro. Pri večjih postajah križevga pota jih je spremljalo veselo pritrkovanje, ki je še bolj razveseljevalo že itak radoživo družino.

Na Sveti Gori je sprevod doživel res topel sprejem: lokavške žene v narodnih nošah so postregle furmanom z vinom, kruhom in soljo. Ob 17. uri je bila v nabitno polni baziliki praznična maša, ki jo je ob ubranem petju združenega pevskega zbora iz vipavske in goriške dekanije pod vodstvom Nadje Bratina daroval upokojeni koprski škof msgr. Metod Pirih. Mladi

Na Svetogorski ulici (foto DPD)

je prispevala več kot deset ton bronovine topov iz prve svetovne vojne. Iz Vidma so jih s tovornjakom pripeljali v Gorico 24. septembra 1922. Najmanjša zvona so na Skalnico pripeljali 26. septembra z 10 konji, drugega po velikosti dan kasneje s 14, največjega pa 28. septembra s 16 konji. Za prevoz je poskrbela prevozniško podjetje furmana Gašperja Hvaliča iz Gorice, ki je imel poseben vozparizar z močnimi osovini. S konjsko vprego - tudi hlev je imel v Gorici - je skupni s sinom Francem prevažal razno blago po vsej Goriški. Dne 28. septembra 1922 se je na Sv. Goro povzpeli goriški nadškof Francšek B. Sedej: ob svetišču je blagoslovil samo tri manjše zvonove, saj so imeli furmani in žlajfarji med prevozom četrtega, največjega, zaradi ve-

s štirimi pari konj, na katerem je tokrat ležala štiri stote težka replika zvona. Po pesmi *Zvonovi zvonijo* je goriški župan **Ettore Romoli** z velikim navdušenjem pozdravil spominski dogodek, ki je pomemben tudi za Gorico. Saj je šlo že v 1922. letu za pravi podvig, na katerega smo vsi ponosni, je dejal. **G. Marijan Markežič**, župnik pri sv. Ivanu, ki je pravkar daroval slovensko mašo na Travniku, je nato blagoslovil sprevod, ki je med zvonjenjem travniških zvonov krenil prek Gosposke ulice, Kornu, Goriščka in Svetogorske ulice do Trga Evrope ob novogoriški železniški postaji. Tam so za krajši kulturni spored poskrbeli mladi pritrkovalci iz Lokavca in kvintet Trnovci. Župan Mestne občine Nova Gorica **Matej Arčon** je povedal, da imajo zvonovi

pritrkovalci so s svojimi miniaturnimi zvonovi sodelovali tudi med mašo. Škof je v svojem nagovoru poudaril, da je videti svetogorski zvonik daleč naokrog, pa tudi zvonovi se slišijo v dolini. O tem, kaj Slovincem pomenijo zvonovi, je spregovoril tudi v italijanščini. Zahvalil se je Svetogorski kraljici, ki je tokrat izprosila lepo vreme, pa tudi vsem, ki so pripomogli k uresničitvi tako zanimivega, odmevnega in občutenega velikega projekta.

Na koncu so pritrkovalci še naprej poživiljali srca s pritrkovanjem na svetogorske zvonove. Ti so se namreč zaradi prenove nosilne konstrukcije, elektrifikacije in strelovodov končno spet oglasili po petmesečnem premoru.

DD

Več fotografij na: www.noviglas.eu

OGLEJ Zahvalna maša za msgr. Dina De Antonija

"Pristna vera razvija sočutje in krepi človeškost"

Čeprav bo msgr. Dino De Antoni kot upokojeni nadškof ostal še nekaj časa v Gorici, preden se bo vrnil v rodno Chioggio, je pa želel se uradno posloviti od svojih vernikov. Ti so ga številni s celotnega ozemlja nadškofije s hvaležnostjo sprejeli v patriarhalni baziliki v Ogleju v nedeljo, 30. septembra popoldne, kjer se je za trinajst let na čelu krajevne Cerkve v lastnem imenu in v imenu ljudi zahvalil Bogu. Z njim je somaševalo ogromno duhovnikov, nekaj tudi iz bližnjih krajev Slovenije. Med uglednimi gosti so bili navzoči goriška prefektinja Maria Augusta Marrosu, predsednika goriške in videmske pokrajine Enrico Gherghetta in Pietro Fontanini, več županov (med njimi slovenska županja iz Števerjana Franka Padovan) in predstavniki sil javnega reda. Obred je potekal v pristnem oglejskem duhu, v italijanščini, slovenščini in furlanščini. V treh jezikih je prisotne v uvodnem pozdravu nagovoril tudi msgr. De Antoni, ki se je srčno zahvalil ljudem za podporo in skupaj prehojeno pot. V homiliji je - vzporedno z avtobiografskim odlomkom sv. Pavla iz Apostolskih del - orisal svojo dosedanje življenjsko zgodbo in zatrdil, da je bil glavni namen njegovega škofovanja služiti in vabiti ljudi, da bi služili Gospodu. Kot Pavel, tudi on ni prišel, da bi oznanjal Božjo skrivnost "z vzvišenostjo besede ali modrosti". Prišel je "slaboten, v strahu in velikem trepetu". Popolnoma se spoznavna v velikem apostolu, ko pravi: "Moja beseda in moje oznanilo nista bila v prepričevalnih besedah modrosti, temveč sta se izkazala Duh in moč, zato da vaša vera ne bi temeljila na človeški modrosti, ampak na Božji moči" (1 Kor 2,4-5). V Gorico je namreč prišel "slaboten", saj je prihajal iz manjše škofije brez slavne preteklosti. Strah ga je tudi bilo, ker je nasledil "škofa visokega profila", ki je znal ukazovati in organizirati. Trepet ga je navdajal pred teološko zelo usposobljenimi ali pastoralno posebno izkušenimi duhovniki; povrh vsega se je znašel v okolju, ki ga ni poznal, pred ljudmi, ki so govorili njemu povsem tuj jezik. "Za sabo sem imel čisto navaden kurikulum, preprosto življenje, ki ni poznalo bleska". Papeževo imenovanje za goriškega naškofa je bilo povsem nepričakovano, toda zaznal je, da "sem del projekta, ki me presega, je večji od mene; v njem so bili navzoči vaši obrazi, vaša imena, vaša zgodovina". Prišel je med nove brate in sestre, da bi z njimi delil krščan-

sem bil sprejet in ljubljen", je začel svojo srčno izpoved. Starši in šest starejših bratov in sester so bili vedno pozorni do njega, najmlajšega. V veri so ga vzgajali na preprost način, najprej v župniji, nato pri salezijancih. V povojnem času se je šolal kot fant, ki mu je bilo že pri dvanajstih letih jasno, da pojde za duhovnika. V semenišču je bil "povprečen študent", v mašnika pa je bil posvečen dokaj hitro, ker so v semenišču potrebovali profesorja matematike. Po diplomii iz

Msgr. De Antoni se je iskreno izpovedal, ko je povedal, da je z ljudmi hotel imeti srce, ki objema vse, "saj imajo vsi verniki pravico se prepoznavati v škofovi veri". Čutil se je svobodnega v izražanju svoje človeškosti: pristna vera namreč krepi človeškost, razvija sposobnost sočutja; "in to se mora videti". Vedno je skušal ohranjati svojo človeško plat, se izogniti temu, da bi škofovska čepica zatrla človeka. Nikdar se ni hotel pritoževati, če ne z Gospodom, saj "le On je neizmeren vir tolažbe".

cerkvenega prava se je usmeril v zgodovinsko raziskovanje, izdal je tudi nekaj knjig, škof Sennen Corra' pa mu je dejal, da Cerkev ne potrebuje zgodovinarjev, temveč pastirje. V cerkvenem sodišču je 27 let opravljal funkcijo sodnika, srečal je veliko razbitih družin in ohranjal globoko spoštovanje do trpljenja.

Preden izroči goriško skupnost vernikov, ki je postala del njega, "mlajšemu, pogumnejšemu, ustvarjalnemu in inovativnemu škofu, ki prihaja iz največje škofije na svetu", je pa želel reči *grazie, hvala, gracies* vsem sobratom,

Vse to je morda kdo imel za znamenje šibkosti, je dejal msgr. De Antoni, toda "odločil sem, da vedno postavljam na prvo mesto osebo". V njegovi prijaznosti ali želji, da nikogar ne rani ali užali, saj je vsak posameznik vreden spoštovanja, je morda kdo videl pomanjkanje odločnosti; spoznal pa je, da so življenjske preizkušnje nujni prehodi za osebno dozorevanje in očiščevanje srca na poti do popolnejše ljubezni. Škofovska služba je očarljiva in naporna, križev pot, "najtežja postaja pa je zadnja: stopiti s križa". Zato je prošil Gospoda, naj ga nauči, kako naj se umakne, da bi

spoznal, da ni neobhodno potreben; da bi še bil koristen za ta svet, da bi z optimizmom in molitvijo pripomogel k pogumu tistega, ki nosi odgovornosti. Da bi bil njegov umik "preprost in naraven kot srečen sončni zaton". Da bi se spomnil, da je "moj čas v tvojih rokah; moja preteklost, moja sedanjost in moja prihodnost so v tvojih rokah, ki so zanesljive. Amen".

Tik pred koncem maše je v imenu goriške Cerkve msgr. De Antoni nagovoril msgr. Adelchi Cabass, ki je bil več let njegov generalni vikar. Zahvalil se mu je za vse, kar je sejal, gojil, oskrboval. Na tej zemlji, ki jo bogatijo različni jeziki in tradicije, "ste hoteli biti pastir vsem... Na ljudi ste se obračali v maternem jeziku, edinem, ki seže do srca... Na to ne bomo pozabili". Zahvalil se mu je za vero v Boga in za zaupanje v ljudi, za modre in konkretne besede, za ravnovesje in potrpežljivost. Za veliko srce, prijateljski pogled, bratsko pripravljenost in odprte roke. "Ljubljeni škof, grazie, hvala, gracies!"

DD

Kratke

Dobrodelni večer v Lokandi Devetak na Vrhu Sv. Mihaela

Lokanda Devetak v sodelovanju s sovodenjskimi krvodajalci prireja v ponedeljek, 8. oktobra 2012, ob 20.15, v svojih prostorih na Vrhu Sv. Mihaela 13. dobrodelni večer Težka izguba naj lajša tegobe. Pogovor o besednem ustvarjanju in prevajanju enega izmed naših najboljših piscev v spomin na Nekoga, ki ga je zahrbtna bolezen odtrgala iz naše sredine.

Predsednik Knjižnice Dušana Černeta iz Trsta Ivo Jevnikar bo spregovoril o Projektu Rebuta, torej o izdaji treh knjig tržaškega pisatelja in misleca Alojza Rebuta v italijanskem jeziku. Založila jih je milanska založba San Paolo. Časnikarka Erika Jazbar se bo pogovorila s prevajalko Martino Clerici iz Cimolaisa (PN), ki je v italijanski jezik prevedla Rebutov Nokturno za Primorsko in več del slovenskih avtorjev. Nastopil bo Otroški pevski zbor Vrh Sv. Mihaela pod vodstvom Karen Ulian. Na večer, katerega izkupiček bodo namenili onkološkemu oddelku CRO iz Aviana, prisrčno vabi Čotova družina Devetak.

Prijateljsko in iskreno rokovanje / Ravnatelj Kulturnega doma Komel pri msgr. De Antoniju

Obisk oz. "prisrčna zahvala" ravnatelja Kulturnega doma v Gorici,

Igorja Komela pri goriškem nadškofu Dinu De Antoniju je izzvenela bolj kot prisrčno prijateljsko snidenje dveh osebnosti, ki sta v zadnjih trinajstih letih iskali dialog in skupne točke v prid vsega goriškega prebivalstva.

Nadškof je znal v svojem mandatu vzpostaviti čvrste odnose tako s Kulturnim domom v Gorici kot tudi z drugimi slovenskimi organizacijami z Goriškega in Novogoriškega. Komel se je za to zahvalil nadškofu, saj bo njegovo delo lahko primeren zgled tudi msgr. Redaelliju. Tako Komel kot nadškof De Antonij sta si bila edina, da sta v tem trenutku krize tako civilna družba kot cerkev lahko pomemben dejavnik pri premoščanju nelahkega obdobja. Komel je tudi poudaril, da kultura odigrava posebno vlogo, ker povezuje.

Zlato jubilej Katoliškega doma - Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici bodo zabeležile spevne melodije operete *Pomladanska parada*, ki jo je avstrijski avtor Robert Stolz za oder spisal l. 1964, ko mu je bilo 85 let in je imel za seboj že vrsto uspešnih glasbenih del. *Pomladanska parada* se je sicer rodila kot glasbeni film, nato pa zaslovela kot izredno uspešna opereta, ki bo prvič doživela slovensko izvedbo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v petek, 12. oktobra 2012, v prevodu in priredbi prof. Ivana Tavčarja, ki je opravil garaško delo, saj je moral pri prestavljanju v slovenski jezik paziti na ritem, kar je vse prej kot lahko. Režijo podpisuje Jože Hrovat, dirigent pa je Hilarij Lavrenčič, ki se je prav s tem delom srečal v gledališču Verdi v Trstu pod taktirko znanega avstrijskega dirigenta. To je bila njena prva izvedba na italijanskih tleh. O sami uprizoritvi in težavah pri njeni odski postavitvi so spregovorili predsednica KCLB Franka Žgavec, režiser Jože Hrovat in dirigent Hilarij Lavrenčič na tiskovni konferenci v ponedeljek, 1. oktobra 2012, v komorni dvorani KCLB. Žgavčeva je spomnila, da ob okroglih obletnicah KCLB (in ZSKP), vselej postavijo na oder kakšno opereto, ki poživijo slove-

Ob 50-letnici Kulturnega centra Lojze Bratuž

Naslednji teden premiera operete Pomladanska parada

Hilarij Lavrenčič, Jože Hrovat in Franka Žgavec

sno praznovanje. Tako bo letos ob 50-letnici KCLB. Kot vselej pri njeni postavitvi sodeluje zelo veliko ljudi, nastopajočih (150) in tehničnega osebja. Opereta vsebuje namreč vse prvine našega delovanja in združuje raznolik dejavnost naših društev. V njej se lahko izkažejo pevci, glasbeniki, igralci, plesalci..., ki delujejo v naših goriških zborih in dramskih skupinah. Po besedah Hilarija Lavrenčiča so to opereto izbrali zato, ker ima kar nekaj skupnih vzporednic z Gorico; dogajanje so prenesli v naše mesto, avstrijsko Nico - v izvorniku se vse dogaja na Dunaju -, v l. 1900,

ko ga je obiskal sam cesar. V glasbenih odtentkih je poleg živahnih, poskočnih trenutkov zaznati tudi dekadentne note, ki so zelo primerne za naš zmeden čas. Režiser Hrovat je poudaril težave pri menjavi prizorišč, ki jih je kar devet; kljub temu verjame v uspeh operete, pri kateri sicer ne bo velikega kostumskega razkošja. Delo je lahkotno, vsebina je preprosta, zato pa predstavlja še večji izziv za dobro odsko postavitev. Hrovat je s sodelavci zelo zadovoljen, pa tudi z izvajalci. Še nikdar se ni srečal s tako dobro pripravljenimi ljubiteljskimi igralci. Pohvalil je vse

sodelujoče in odrske delavce. Tudi dirigent Lavrenčič je omenil zahtevnost scenske postavitve zaradi devetih prizorišč in odrskega prostora, ki se zmanjša zaradi odprtine za orkester; ta je imel šele prejšnjo nedeljo prve skupne vaje. Ostale pa potekajo ob klavirski spremljavi približno mesec dni. Vloge so manjše, a lepo porazdeljene, tako da ima vsak nastopajoči možnost se izkazati. Na ogled operete vabi mikaven plakat z zlatolaso Mariko s kletko v roki in instrumenti v ospredju; zamislila si ga je goriška likovna ustvarjalka Danila Komjanc.

IK

Kratke

Doberdob / Predavanje o raku

Združenje prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba in Posoško zdravstveno podjetje št. 2 prirejata v sodelovanju z občinsko upravo v Doberdobo v četrtek, 11. oktobra, ob 20. uri v župnijski dvorani v Doberdobo javno srečanje, na katerem bodo zdravniki zdravstvenega podjetja predavali na temo: "Preventiva rakastih obolenj na črevesju in dojkah". Sodelovali bodo: anatom in patolog dr. Antonio Colonna, kirurg v goriški bolnišnici dr. Giuseppe Stacul in odgovorni na oddelku za endoskopijo v trziški bolnišnici dr. Alessandro Giurissa. Vabljeni!

Podgora / Praznik Rožnovenske Matere Božje

V Podgori bodo v nedeljo, 7. oktobra, praznovali Rožnovensko Mater Božjo. Ob 8.30 rožni venec, ob 9. uri maša, ob 14.30 rožni venec, ob 15. uri bogoslužje božje besede, ob 15.20 procesija po vasi. Sodelujejo prosvetno društvo Podgora, Mešani pevski zbor Podgora in rekreacijsko društvo Calvario. Toplo vabljeni!

Gostilna Devetak organizira v ponedeljek, 8. oktobra 2012, ob 20.15 v gostilni Devetak na Vrhu Sv. Mihaela 13. dobrodelni večer

Težka izguba naj lajša tegobe

PETJE IN BESEDA V SPOMIN NA NEKOGA, KI GA JE ZAHRTNA BOLEZEN ODTRGALA IZ NAŠE SREDE

Nastopil bo otroški pevski zbor Vrh Sv. Mihaela pod vodstvom Karen Ulian.

Na večeru, ki ga prirejamo v sodelovanju s sovodenjskimi krvodajalci, bodo prisotni Ivo Jevnikar, predsednik Knjižnice

Dušana Černeta iz Trsta, in časnikarka Erika Jazbar s prevajalko Martino Clerici. Izkupiček večera bomo namenili onkološkemu oddelku CRO iz Aviana.

Čotova družina Devetak

Ob 10-letnici RIRDS Solkan

Odprtje razstave in predstavitev zbornika

Na ploščadi pred sedežem Krajevne skupnosti Solkan, ob prisotnosti velikega števila poslušalcev - med njimi so bili tudi Jože Šuš-

pa domača slovesnost s kar nekaj nagovori ob odprtju mednarodne rezbarske razstave in predstavitvi zbornika. Le-ta je izšel ob 10-letnici Rezbarsko-intarzijske-

najpomembnejša dejavnost v tem starodavnem obsoškem kraju, danes pa sta, kot smo slišali, morda še dva mizarja. Praznično ozračje je z brenkanjem na kitare ustvarila Amaterska glasbena skupina *Kitara za dušo*, ki deluje v KD Slavec Solkan in je med nagovori podarila nekaj lepih melodij, med njimi tudi pesem *Veseli pastir* Simona Gregorčiča. Program je z jasnim, odločnim glasom

RIRDS, ki je na kratko opisal bogato dejavnost društva v desetletnem obdobju, v katerem je društvo prejelo več priznanj. RIRDS sodeluje s sorodnimi društvi v Sloveniji in Italiji. Njegov glavni namen je, da poleg ohranjanja kulturne dediščine na področju rezbarstva, intarzij in restavratorstva organizira razstave, delavnice in predavanja o temi lesa, je poudaril Markič. Naglasil je tudi, da je treba znanje prenesti na mlade in si prizadevati, da Solkan in Nova Gorica postaneta središče obdelave lesa v slovenskem prostoru. V Novi Gorici je lesarska šola, ki ima korenine v Solkanu, je dejal Mrakič. Povedal je tudi, da bi bilo treba postaviti v starem delu Solkana muzejsko mizarstvo delavnico, s katero bi Solkan postal turistično bolj prepoznaven. Med drugim je opozoril, da bi Slovenija lahko spet les obdelovala sama, saj je bila včasih znana po lesni industriji, danes pa les le izvažajo. Zahvalil se je vsem sodelavcem in Rajku Gorjanu za uredniško delo pri zborniku, donatorjem, pokrovitelju mestni občini Nova Gorica, županu Arčonu in Krajevni skupnosti Solkan za vsestransko pomoč. Za njim je povzel besedo Jožef Leban, predsednik Krajevne skupnosti Solkan. Podčrtal je po-

Jožko Markič, predsednik RIRDS

je namenil društvu čestitke in pohvalne besede, ker je pomembno za razvoj celotne Goriške. Kratak pozdrav je v italijanščini prebrala Irena Ferlat, saj so razstavljalci tudi italijanski umetniki-rokodelci. Ob samem odprtju razstave je, poleg iskrenih čestitk društvu, z zanosom izrekla nekaj tehtnih besed o pomenu lesa in njegovi uporabi v vsakdanjem življenju, po zgledu skandinavskih dežel, mag. Darinka Kozinc, predsednica Zveze lesarjev Slovenije. Zaustavila se je pri obeh izdanih publikacijah in podčrtala pogled naprej, na mlade, ki bi jim morali pomagati, tudi z delavnicami mizarstva umetnosti, spoznavati realno življenje in jih tako odtrgali od virtualnega sveta računalnikov. "Les je lep in nas vabi k dotiku", je dejala in povedala, da se nekateri prizadevni lesarji trudijo, da bi les spet dobil pravo mesto v Sloveniji, saj je veliko bogastvo naše domovine. Kljub vsem težavam upa, da se bo, tudi zaradi takih zanesenjakov, kot je predsednik RIRDS Markič, lesna obrt ohranila na tem našem območju.

/ str. 12
Iva Koršič

Amaterska glasbena skupina Kitara za dušo

melj, dr. Branko Marušič, p. Bogdan Kravs s Svete Gore in načelnica upravne enote Nova Gorica Bojana Kompare -, je bila v petek, 14. septembra, pod večer, le-

ga in restavratorskega društva Solkan, ki je s svojim delovanjem spet ovrednotilo lesno obrt in požlahtnilo njeno ustvarjalno moč. Včasih je bilo mizarstvo

povezovala Vesna Bašin, ki je ni zbegalo niti dvakratno zvonjenje iz bližnjega zvonika solkanske cerkve. Prvi je pred mikrofonom stopil Jožko Markič, predsednik

DOBERDOB Krvodajalci: baklada in nastop DVS Bodeča neža

Velikodušen odziv

Zvesto svojemu dobrodelnemu poslanstvu, je Združenje prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba tudi letos organiziralo tradicionalno baklado.

Uspešno pobudo, ki je v soboto, 29. septembra, kljub neprijaznemu vremenu privabila veliko množico ljudi (ne le) iz kraške vasi, je s pozdravom prisotnim uvedel dejavni in dinamični predsednik Aldo Jarc. Za navzočnost se je zahvalil godbi na pihala Kras, ki je pod taktirko Patricia Quaggiata požlahtnila večer, članom civilne zaščite za pomoč pri organizaciji, ter županu Paulu Vizintinu in podžupanji Luisi Gergolet za podporo prireditvi. Letos je bil žal odsoten predstavnik hospica Via di Natale iz Aviana, ki mu je namenjen izkupiček baklade; Jarc je prebral pismo Claudia Bernardija, člana upravnega sveta, s katerim se zahvaljuje udeležencem dobrodelne pobude za občutljivost in podporo preštevilnim ljudem, ki v Aviano iščejo solidarnost in prijateljstvo, da bi lahko učinkoviteje kljubovali hudim boleznim. Veliko storijo tudi za terminalne

bolnike, ki jim visoko specializirano osebje pomaga, da na človeka vreden način preživljajo zadnje faze svojega življenja. Vse to omogočajo prostovoljni in velikodušni prispevki ljudi iz Furlanije Julijske krajine in Veneta. Župan Vizintin je pohvalil doberdobske krvodajalce in predsed-

nika Alda za vsakoletno dobrodelno akcijo, številnim udeležencem pa se je zahvalil za občutljivost in dobrosrčnost, saj je občinski upravi v ponos dejstvo, da lahko računa na toliko velikodušnih ljudi.

Pohod po vaških ulicah - prisot-

Aldo Jarc

DVS Bodeča neža

Baklada po doberdobskih ulicah (foto DPD)

nih je bilo res dosti mladih in tudi otrok! - se je končal v župnijskem domu, ki ga je za kulturni spored dal na razpolago vaški župnik Ambrož Kodelja, za kar se mu je predsednik krvodajalcev iskreno zahvalil. V dvorani je pod vodstvom Mateje Černic nastopila dekliška vokalna skupina Bodeča neža z Vrha Sv. Mihaela, eden najboljših in najbolj znanih pevskih sestavov iz naših krajev, ki je v zadnjih letih posegel po številnih uglednih priznanjih in nagradah na državnih in medna-

rodnih odrih. Tokrat so predstavile raznolik in večbarven program narodnih pesmi: zapele so priljubljeno Merkujevo priredbo čudovite ljudske iz Doberdoba *Sonca ljubo*, eno istrsko, dve rezijanski in dve belokranjski. Kot se za krvodajalce spodobi, se je praznovanje nadaljevalo ob obloženih mizah in v prijetni družbi.

DD

Več fotografij na: www.noviglas.eu

Obvestila

Prispevke za Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale (Via Kugy, 2, Gorica) IBAN IT 30 C 05484 12402 003 570 036 225; SWIFT CIVITZC

S prijepisom: za SKLAD SILVANA KERŠEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

Slovenska skupnost sporoča, da bo v mesecu oktobru pokrajinski sedež (drevored 20. septembra 118, Gorica) odprt za javnost vsak ponedeljek od 16. do 18. ure. Goriški občani bodo tako lahko občinskim svetnikom SSK sporočali odprta vprašanja v odnosu do občine. Za informacije: 0481-549161.

Klekljarski odsek društva Jadro je začel letno dejavnost ob torkih popoldne na sedežu društva. Vpisovanje in informacije na tel. 0481 776123.

SCGV Emil Komel sprejema vpise za šolsko leto 2012/13. Informacije na tajništvo v Gorici od ponedeljka do petka od 8. do 13. in od 15. do 18. ure (tel. 0481 532163 email. info@emilkomel.eu).

Iščem delo kot pomočnica v gospodinjstvu (likanje, čiščenje, kuhanje) ali negovalka starejših oseb. Tel. 003865-3001328.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Nudim likanje in čiščenje. Tel. št. 00386 41885539.

Nudim likanje in čiščenje. Kličite na tel. 0038640153213.

Po poklicu sem ekonomist. Z veseljem bi nudila pomoč pri pisarniških delih. Kličite na tel. 0038640153213.

Iščem delo kot gospodinjstva pomočnica za čiščenje in likanje. Tel. 00386-31449311.

Prijazna in zanesljiva mlajša gospa z izkušnjami nudi čiščenje in likanje ali nego starejših in bolnih ter pomoč pri gospodinjstvih delih. Tel. št. 00386 70777512.

Čestitke

Naš pevec Niko Di Battista je postal očka. Ob rojstvu **hčerke Sofijese** z njim in ženo Marlenko veseli in jima čestita zbor Lojze Bratuž z dirigentom Bogdanom Kraljem. Prve jesenske sapice so s seboj prinesle Matijo, ki je neizmerno razveselil mamico Andrejo in očka Davida Vizintina. Ob rojstvu prvorojenčka srečni družinici čestitajo vsi iz Kulturnega centra Lojze Bratuž. Malemu

Matiji želijo, da bi mu zmeraj sijalo sonce sreče.

Dobrodošel Matija! Z mamico Andrejo in tatičem Davidom se veselimo in želimo vse najlepše vsi Komelovci.

Angeli varuhi so položili v naročje mamice Andreje **malega Matijo**, očka David pa mu že poje uspavanko. S srečno družino se veselijo člani in prijatelji PD Štandrež, Matiji pa želijo vse dobro na komaj začeti življenjski poti.

Darovi

Za misijonarja Danila Lisjaka: v spomin na Bertota Ferletič darujeta družini Ferletič in Vogrič 50 evrov.

Za PD Rupa-Peč po izletu v Turčijo darujeta gospod Ivo in Dragica iz Sovodenj 50 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 5.10.2012 do 11.10.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 5. oktobra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Nedelja, 7. oktobra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 8. oktobra (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna in zabavna glasba - Zborovski kotichek - Iz krščanskega sveta - Zanimivosti iz naših krajev - Obvestila.

Torek, 9. oktobra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 10. oktobra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Jesen razlije barve. - Izbor melodij.

Četrtek, 11. oktobra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

PD ŠTANDREŽ

Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin

ŠTANDREŽ
2012

PROGRAM PREDSTAV:

- Nedelja, 7.10.2012, ob 17. uri

KUD Dolomiti - Dobrova
Robert Anderson
VEŠ, DA TE NE SLIŠIM, ČE TEČE VODA

in
Karl Valentin
OBISK V GLEDALIŠČU

Režija: Franci Končan
- Nedelja, 4.11.2012, ob 17. uri
Ta bolj Teatr KPD "Josip Lavtizar", Kranjska Gora
Gregor Čušin
NA SLEPO

Režija: Gregor Čušin
- Nedelja, 9.12.2012, ob 17. uri
AG VRBA Vrbje in KD Galicija
Dario Fo
SEDMA ZAPOVED: KRADI MALO MANJ

Vse predstave bodo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu

Prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedeža: pri blagajni 7. oktobra, od 11. do 12. ure in eno uro pred predstavo
Informacije: Božidar Tabaj 0481 20678
Abonma 5 predstav 30,00 evrov, znižano 25,00 evrov*; posamezne predstave 7,50 evrov, znižano 6,00 evrov*
*Studenti, osebe starejše od 70 let, društvene in družinske skupine

Vabljeni!

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

PD ŠTANDREŽ Abonma ljubiteljskih gledališč

Prepustimo se zdravilnemu smehu!

Prosneto društvo Štandrež je tudi letos poskrbelo, da se bodo otožni jesenski in sivi zimski dnevi obarvali v tisočero humoristnih barv. V komaj začeti sezoni namreč tudi letos, že dvanajstič zapored, ponuja abonmajski niz ljubiteljskih gledaliških predstav pod naslovom Štandrež 2012. Na njem se bodo zvrstile štiri ljubiteljske gledališke skupine iz Slovenije, ki znajo z odrsko govorico v humoristnem ključu podrezati v teža-ve današnje družbe in tega zmedenega časa nasploh. Štandreški abonmajski niz je edini tovrstni pri nas v zamejstvu in vsako leto beleži razprodane sedeže v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu. Obiskovalci predstav ljubiteljskih gledaliških skupin ga vsako leto sprejmejo z navdušenjem, saj so te nedeljske popoldanske predstave tudi priložnost za srečanje z znanimi obrazi v prijaznem okolju, ki ga nudita Prosneto društvo Štandrež s predsednikom Markom Brajnikom in njegov dramski odsek, katerega duša in perpetuum mobile je vsem dobro poznani ljubiteljski igralec Božidar Tabaj. Letos se bo posrečena vrsta predstav začela v nedeljo, 7. oktobra, ko bo v goste prišlo KUD Dolomiti - Dobrova, ki bo v režiji Francija Končana odigralo predstavi *Veš, da te ne slišim, če teče voda* Roberta Andersona in *Obisk v gledališču* Karla Valentin - med drugim avtorja legendarne enodejanke *Selitev*, ki sta jo pred nekaj leti, ko je bilo še posebejno zgoče vprašanje obstoja Jeremitišča, tako mojstrsko odigrala Majda Zavadlav in Božidar Tabaj v režiji Janeza Starine. Druga predstava bo na vrsti v nedeljo, 4. novembra, ko bo Ta bolj Teatr KPD Josip Lavtizar iz Kranjske Gore v režiji znanega igralca Gregorja Čušina, člana Mestnega gledališča ljubljanskega, uprizoril njegovo delo *Na slepo*.

Že malce po praznikih "dišečo" nedeljo, 9. decembra, bo popostrlo gostovanje AG Vrba Vrbje in KD Galicija z igro Daria Foja *Sedma zapoved: kradi malo manj* v režiji igralca Gojmirja Lešnjaka Gojca. V novo leto 2013 bodo štandreški abonenti stopili s predstavo AGD Kontrada Kanal, s komedijo Georgesa Feydeaua *Odlikovanje*, ki so jo v lanski sezoni premierno predstavili v dvorani v Desklah pod režijsko roko Emila Aberška, do 1. 2004 dolgoletnega umetniškega usmerjevalca Štandreškega dramskega odseka - Aberšku želimo, da bi čim bolj okrevaj in z njemu lastno zagnanostjo spet stopil na gledališka ustvarjalna pota. Predstava *Odlikovanje* bo na sporedu v soboto, 5. januarja 2013. Po ustaljeni navadi se bodo ta srečanja z ljubiteljsko gledališko umetnostjo končala s premiero domačih igralcev dramskega odseka PD Štandrež. Tokrat so igralci z režiserjem Jožetom Hrovatom, članom SNG Nova Gorica, segli po domači dramski literaturi in izbrali komedijo Vinka Möderndorferja *Štirje letni časi*. Premiera bo v soboto, 26. januarja 2013, ob 20. uri, prva ponovitev pa bo hkrati zadnja predstava letošnjega niza ljubiteljskih gledaliških skupin v nedeljo, 27. januarja, 2013. Vse predstave bodo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu ob 17. uri, le sobotna predstava 5. januarja bo ob 20. uri. Zanimivost lahko potrdijo ali vpišejo abonma ali pa rezervirajo sedež ali vstopnico pri blagajni dvorane 7. oktobra od 11. do 12. ure in uro pred vsako predstavo. Informacije dobite pri Božidarju Tabaju tel. 0481 20678. Abonma za pet predstav stane 30 evrov, znižani 25 evrov, vstopnica pa 7,50 evra, znižana 6 evrov. Popust imajo študentje, gledalci preko 70 let in društvene ter družinske skupine.

Iva Koršič

Zvezdica se je rodila in ime ji je SOFIJA.

Z mamico Marlenko in očkom Nikom se veselijo

DRUŽINA DI BATTISTA in PRIJATELJI

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
DEKANJA ŠTANDREŽ
SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA

vlfudno vabijo na predavanje za utrjevanje duha

VERUJEM! VERUJEŠ?

predavatelj msgr. Renato Podberšič

Kulturni center Lojze Bratuž
četrtek, 11. oktobra 2012, ob 20. uri

Iskrene čestitke

MARLENKI IN NIKOTU

za rojstvo prisrčne SOFIJE,
ki nas je vse obogatila.

ANI in JANEZ POVŠE

Nova Gorica / Kulturni dom

Humorne iskricice v narečni barvitosti

Kulturno društvo Slavec iz Solkana uspešno deluje že vrsto let. V 80. letih prejšnjega stoletja je spet zaživela pevka dejavnost, v lanskem letu pa se je zaiskrila gledališka iskrica. Te podatke nam je povedala predsednica solkanskega društva Olga Srebrnič, energična gospa, ki se še sama preizkuša na odrskih deskah z ostalimi neravno rosnimi igralci v predstavi *Eurofaks 3000*. Uprizoritvev, za

dežu. V soboto, 8. septembra, je bila v gosteh v mali dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici, sicer ob dokaj skromni udeležbi občinstva – sočasno je na travniku pred novogoriško občinsko palačo potekal glasbeni večer Radia Robin, ki je priklical na stotine ljudi. Komedijski splet, ki ga pestrijo različne tukajšnje narečne govornice, je postavljen v učilnico univerze tretjega obdobja, kjer se osem slušateljcev čudi,

zakaj ni pri katedru njihovega profesorja Spacapana. Namesto njega je namreč drug učitelj, ki se na koncu izkaže za sleparja, pobeglega iz zapora. Diplomno si je za 3000 evrov kupil v Sarajevu in tudi "svojim dijakom" zagotovil, da bodo po svojih željah dobili diplomno za 300 ev-

Peter Harl, režiser otroške predstave Palček

rov. Med osmimi učenci je šest žensk in dva moška. Eden je gozdar, pogojen od ukazovalne matere, drugi pa je prepričan, da je duhovnik – na koncu izvemo, da mu ta vloga prija, ker z njo bolje kljubuje gospodovalni ženi in soseski nasploh. Vse te "sošolce" veže skupna nit: izpad električnega toka, za katerega se ob koncu razkrije, da je kriv gozdar, ki mu je smreka padla na žice visoke napetosti. Zaradi te nezgode so se odločili zasukat poklicne izbire v čisto drugačno zanimanje. V njihovih izgovorih se zrcalijo življenjske zgodbe, ki se bijejo s pričakovanji in sanjami,

pa tudi namigi na čas naše izprijene, sebične, le po denarju hlastajoče družbe. Med enajstimi nastopajočimi igralci – nekateri od njih so se prvič preizkusili na odru – sta tudi v zamejskih ljubiteljskih gledaliških krogih poznana igralca Ivan Jelderlinič in Marta Bizjak Zorn. Oba sta kar nekajkrat sodelovala z dramskim odsekom PD Štandrež. Bizjakova je ostala v spominu gledalcev kot naravna, sočna oblikovalka vlog v Goldonijevih *Primorskih zdrahah* in Nušičevi komediji *Kaj bodo rekli ljudje?* Jelderlinič pa spravlja v dobro voljo gledalce s smeh vzbujujočo, natančno naštudirano mimiko pri oblikovanju likov v komedijah *Zbeži od žene* in *Cvetje hvaležno odklanjamo*. Oba je v teh uprizoritvah režijsko vodil Jože Hrovat. Tudi v tokratni dvojni vlogi "župnikove" žene in možate gozdarjeve matere je Bizjakova pokazala naravno komedijsko žilico. Jelderliniču pa "resnejša"

vloga profesorja ni dopustila, da bi se izkazale njegove preobrazbene poante. Pepriljivo vlogo mami podrejenega sina Maksa je odigral Darko Obid, ki je prvič stopil na odrske deske. Debitantka je tudi Gabrijela Golob v vlogi prodajalke, ki bi rada postala "Slogarca", vedeževalka. Pohvale so vredni še vsi ostali igralci, Darinka Marinič – "umetnica" v najstarejši obrti, Olga Srebrnič – poštna uradnica z željo postati pastirica, Zofija Nanut – gostilničarka Juta, Marjan Brumat – "duhovnik", Lidija Vončina – napovedovalka, pa še Lidija Bensa kot zgovorna "akviziterka korporacije" Wan že vey in Silvan Madon v drobni vlogi policijskega agenta. Vsi so se potrudili, da bi ob navodilih režiserja Vodopivca čim boljše izvedli dodeljene vloge; naj jim gre vsa pohvala za pogum se izpostaviti na odru. Skoro vsi izmed njih, razen Bizjakove, Jelderliniča in Madona, so se v več vlogah predstavili tudi v otroški igri *Palček*, ki so jo uprizorili v nedeljo, 16. septembra,

popoldne v dvorani nekdanje solkanske karavle. Dramatizirano pravljico J. Grimma je režijsko domiselno vodil mladi član SNG Nova Gorica komedijski odsek Davidom Jarcem poskrbel tudi za glasbo, saj je v igrici tudi petje. Kostumi so iz Butika DaDa, za sceno in rekvizite je bila zadolžena Marija Murgič. V kar veliki dvorani so znano pravljico o dogodivščinah za palec visoke fantiče otroci in njihovi odrasli spremljevalci pozorno spremljali in namenili pridnim izvajalcem prirčno ploskanje. Zgovorna deklica Maruška je povedala, da ji je igrica prav všeč in da si jo je ogledala že dvakrat. To pa je gotovo najlepše zadoščenje za izvajalce, ki se ljubitejsko ukvarjajo z gledališčem.

IK

Milan Vodopivec, režiser predstave Eurofaks 3000

katere je besedilo napisal dramski igralec Milan Vodopivec, član SNG Nova Gorica, in jo tudi režiral, je bila v krajši različici premierno odigrana lani v sklopu dejavnosti Uniri, dramskega krožka univerze za tretje življenjsko obdobje, ki deluje v Novi Gorici. To izvedbo so celo posneli na DVD. Daljša inačica igre se je preselila v Solkan med kulturne dejavnosti KD Slavec. Igra je doživela kar nekaj ponovitev: na novogoriški občini, gimnaziji, v Šempetru, Desklah, Solkanu, Vrtojbi, za silvestrovo je poživila praznovanje Društva slovenskih upokoencev za Goriško v Gra-

Prevajalske zagonetke

Fabrobikoborska afera

K sreči je policija v Amsterdamu takoj prišla tri razpečevalce ponarejenih tisočakov in nato v Budimpešti razkrinkala celotno bando, ki je s svojim zločinskim početjem povzročila madžarskem narodu neizbrisno sramoto.

Princ Ludovik Windischgratz (prva slika), poglavar ponarejevalske bande, znan pustolovec in propalica, glavni podrepanik Habsburžanov, katere je hotel s pomočjo ponarejenega francoskega denarja zopet spraviti na prestol. Windischgratzov gradič v Sarospataku (druga slika), kjer so shranjevali ponarejeni denar, a ga je princ Windischgratz še pred svojo aretacijo zažgal. Madžarski vojaški škof Zadравec (tretja slika), ki je bil v najožjih zvezah s ponarejevalci francoskih tisočakov. Vest pravijo, da je ponarejevalce prisegel, obenem pa je tudi sam položil prisego, da ne bo nikdar in nikjer nič izdal o ponarejanju denarja. Bil je izročen vojaškemu sodišču, ki pa ga je vrnilo civilnemu kazenskemu sodišču, kjer se bo zagovarjal skupno z ostalimi ponarejevalci. Poleg vojaškega škofa Zadравca je v kom-

plot zapletenih še več visokih duhovnih gospodov, tako škof Prohaska in jezuitski pa-

Svetovna sramota Madžarov, ki so ponarejali franke

Madžarski plemeniški, dostojanstveni in široko duhovniški kot slovenski ponarejevalci denarja. — Vsi svet so zavržali nad njihovo početjem, kajti ker ne pozna zakonov.

ter Berus, o čemer pa slovenski klerikalni listi nič ne poročajo. Emerik Nadossy (četrt slika), madžarski vrhovni policijski šef, ki je bil v zvezi s ponarejevalci. Emerikova aretacija je vzbudila največje presečenje v vsej Evropi. Tako torej: Nihil novi sub sole, bi človek dejal. Sicer pa: kako ljubka, kratkočasna in mikavna se je morala Srečku zdeti ta ilustrirana priloga *Domovine*. Pravcati razgledni stolp po svetovni dolini Šentflorjanski. Na naslovnici kraljuje portret Antona Aškercja (ki je naposled "vrigel duhovniško suktnjo s sebe in postal uradnik na ljubljanskem magistratu ter kmalu urednik *Ljubljanskega Zvonika*) v počastitev njegovega 70. rojstnega dne. Nato najno-

vejša slika kraljice Marije in prestolonaslednika Petra. Pa odposlanstvo "naše države", ki je odšlo "v Ameriko radi ureditve dolgov... Prvi od leve je Slovenec Matjašič, na desni od ministra (Stojadinoviča) pa Slovenec Švegel z Bleda".

Dalje: zadnja pot Ivana Kneza, predsednika trgovske zbornice "na ljubljanskem kolodvoru ob prevozu z Dunaja, kjer je umrl". Pa spuščanje potapljača v morje po "zaklade, ki so zlasti po svetovni vojni, ko so podmorniki uničevali ladje, zelo veliki". In motorne sanke! Pa seksi ženski gležnji nad obutimi stopali v ponazoritev tega, kako so po novem "v Parizu in tudi v Ljubljani obuti na plesih, kajti sprejaj

preveč špičasti čevlji niso več modni, ker so povzročali preveč – kurjih oces". Tako. Ja, kaj pa je zdaj to? Od kod so se naenkrat vzele te pošasti? Maske? Mar prav slišim: maske? Prav vidim: maske v sprevodu? Kolonialni vojniki na pohodu? Pustni korzo v orientalski noči? Ja, vražji Vrečko! Pa utegne le imeti prav, ko pravi, da se je Srečko "na Slovenskem prvi resno lotil tehnične civilizacije kot lirskega motiva" (str. 191 njegove letos izdane Mo-

fronte. Celo fotografirati se je dal, 13-leten, v zanj preveliki in ohlapni vojaški uniformi. Pa bistro in navihano se v njej smehlja. A kako čudno se je, kajne Srečko, zasukalo potem, ko se je že zdelo, da se je fronta s Krasa in iz Julijcev prevalila tja dol v furlansko nižavje pa še dlje, že skoraj do ljubljanih, bajnih Benetk ... A zdaj, skoraj deset let je že minilo od tedaj, si bil že zrel, morda prezrel mladenič in nisi več neutilajljivo jokaj za kužkom, ki so ga - maskoto - madžarski oficirji, ki so se bili nastanili

(ZD II, 72)

V Srečku sta zdaj že lep čas rasla in se prepletala gnev in porog. Gnev nad vojnimi grozotami, nad kolonialnim nasiljem, nad "raztrojitvijo" Slovenije. Porog je veljal plitvini, lahkomišelnosti, zaslepljenosti, stremuštvi, vojnemu in siceršnjemu dobičkarstvu, miselni lenobi in plavanju intelektualcev v megli in na oblakih. Ko bi nas z gnevom in porogom vendarle že spet okužil ... Tako. Zašel sem. Ali pa tudi ne: kdo ve? A čas je, da poskusim dosedanja uganjanja in – upam vsaj – dognanja povzeti in strniti v pesniški prevod:

*La polla sanguinante
Una grande sfilata di
maschere
in una notte orientale.
Microorganismi.
Lo scandalo dei franchi
falsi.*

Bi šlo, kaj?
A že slišim ugovor
neučakancev: "Kako?
To še ni vsa katica!
Obljubil si! Kaj pa "ple-
sni rekord"? Kaj pa "čar
mногоženstva"?

No, ja: o tej koščljivi sno-
vi tudi nekaj vem... Toda o njej
morda kdaj drugič. Se vam ne
zdi, da se mi je že fabrobiko-
borska afera razrasla in raz-
bohotila čez vsako razumno
mero?

Ravel Kodrič

Angleška pehota z novimi maskami proti strupenim plinom. Ker so učenjaki iznašli strupene pline, katerih se ni bilo mogoče ubraniti z dosedanjimi maskami, so angleški znanstveniki takoj izumili maske, ki vojaka varujejo tudi pred najnevarnejšimi strupi. Naša slika kaže oddelek moderne infanterije v bojni opremi na maršu.

nografije)! Sicer pa niso bile Srečku vojaške uniforme španske vas. Pa tudi protiplinske maske ne. Odraščal je med njimi od svojega 11. leta dalje. Vselilo so se mu bile na dom v neposrednem zaledju soške

pri vas doma, odnesli s sabo. Zdaj si preklinjal:

Preklinjam Evropo
in Društvo narodov,
bleščeče sulice
in vojno s plini.

razviti svet dela, ki ga je pogosto težko ujeti na posnetkih. V Rimskem muzeju sodobne

Svetovi
pozabljenih
obrti - ena izmed
fotografij
Nine Poppe

umetnosti (MACRO) je na ogled več kot 2000 fotografij. Eden od osrednjih dogodkov festivala je razstava, ki sta jo zasnovala Marco Delogu in Paola Ugolini in nosi naslov Svetovi pozabljenih obrti. Razstava prikazuje japonske nabiralke biserov. Fotografije so iz zbirke italijanskega pisatelja Fosca Marainija in mlade nemške fotografinke Nine Poppe, na njih pa so upodobljene sirenam podobne nabiralke biserov in školjk v različnih časovnih obdobjih. Nabiralke biserov se na Japonskem še danes potaplja v morske globine, opremljene le z izkušnjami in znanjem, ki so jim ga predale prednice. Druga pomembnejša razstava s naslovom Riffs, ki je pred postavitvijo v Italiji gostovala v Berlinu, Bruslju in Chicagu, pa je delo maroškega fotografa Yta Barrada. Fotografije prikazujejo maroško zgodovino kot tudi stereotipe o tej deželi, avtorjev pristop pa je blizu dokumentarnemu, saj je na ta način želel ujeti podobo današnje severne Afrike. Festival se bo končal 28. oktobra.

Nova Gorica/Ajdovščina/Vipava/Štanjel

Teden arhitekture in prostora

S sprehodom po zapuščini arhitekta Maksa Fabianija in z ogledom nekaterih aktualnih projektov v Gorici se je na Goriškem začel bogat Teden arhitekture in prostora. Večina izmed 42 dogodkov se dogaja med 1. in 5. oktobrom poleg Nove Gorice še v Ajdovščini, Vipavi, Kobilju in Štanjelu.

Slavnostno odprtje Tedna arhitekture in prostora je bilo v ponedeljek na osrednjem novogoriškem trgu, kjer sta že od jutra stali interaktivna postavitev ter razstava Spovednica prostora. V njej organizatorji, člani Društva primorskih arhitektov, dajajo prebivalcem in uporabnikom Nove Gorice možnost, da povedo svoja razmišljanja

TAP Teden arhitekture in prostora 2012

in pripombe na nekatere večje arhitekturne rešitve v mestu.

V ponedeljek so pripravili tudi več delavnic za osnovnošolske otroke. Pred uradnim odprtjem ob 18.30 so odprli tudi razstavo arhitekturnih rešitev v mestu na velikih panojih, kjer mimoidoči lahko primerjajo arhitekturne rešitve s sedanjim stanjem v prostoru.

V Novi Gorici se pod skupnim imenom Nova Gorica 4 x MM - Mesto Meje, Mesto Moderne, Mesto Mladih, Moje Mesto vrsti niz dogodkov, katerih namen je predvsem spodbuditi razpravo o načinu doživljanja mesta, njegovi identiteti ter smeri razvoja. V ta namen se v mestu dogajajo različne prireditve, od projekcij filmov o arhitekturi, prostoru in za mesto pomembnih arhitekturnih do fotografskih razstav. Organiziranih je tudi več javnih okroglih miz o skupnem prostoru, ki ga mesto predstavlja in na katere organizatorji vabijo vse prebivalce in obiskovalce mesta.

V Ajdovščini si je mogoče ogledati različne arhitekturne in fotografske razstave, na predavanjih Ajdovščina in njen razvoj pa začutiti razvoj mesta skozi oči mladih in študentov arhitekture. Za najmlajše so predvidene otroške arhitekturne delavnice, za tiste, ki se vedno radi naučijo česa novega, je na voljo tečaj arhitekturnega risanja.

V Štanjelu, Kobilju in Gorici organizirajo sprehode po zapuščini Maksa Fabianija v spomin na 50. obletnico smrti velikega primorskega arhitekta, ki je v primorskih krajih pustil velik pečat in čigar delo je še vedno izjemno aktualno. V Vipavi pripravljajo voden ogled Lantierjevega dvorca, katerega prenova predstavlja tako za Vipavo kot za širši prostor pomembno pridobitev ter je ob enem eden večjih projektov prenove na tem območju.

Poslušajmo ... z branjem

Romana Kranjčan – Vonj po ljubezni (ZKP RTV Slovenija, 2008)

Tokratno glasbeno gostjo izbiram v kaleidoskopu barv in obrazov letošnjega sejma Okusi ob meji, ki je v čedno Gorico prinesel veselje, okuse, vonjave. Enogastronomski pridevniki so večkrat prikladni za glasbeno govorico kakor za vse aktivnosti, ki jih človek skuha z vsem svojim obstojem. Ne pozabimo na Tomaža Akvinskoga, ki je dvojico duša-telo imel za neločljivo, in prav vsak posameznik, ki je duša in telo hkrati, ima svojo barvo, okus, vonj. Pojem "civiliziranega" novotisočletnika je sterilnost, naš naravni habitus postaja bolnišnica - zakaj? Ali si lahko dovolimo "snobirati" tisto, kar podreza čutnice, kar dobro

dene nosu in jeziku, češ da je zlobna umazanija? Mislim, da bi bilo škoda nas in okusnega, dišečega sveta.

Slovenska pevka Romana Kranjčan je leta 2008 zbrala dišečo družico tekstopiscev in "glasborekov", ki so reinterpretirali večno zgodbo Ljubezni, ki nas združuje. Kako "pocukrano" in prežvečeno, boste rekli, tale jed ni "za na mizo". Pa ni tako. Kar dobro izveden obed ponuja deset hodov brez odvečnih banalnosti o universal love ali I love the world. Ljubezen je stvar večernih sprehodov, vsakdanji čar starega para, tekstovna struktura zapečene torte, ki je trda zunaj in mehka notraj. Čustev se preveč bojimo, Romana pa nam nežno prepeva, saj se ne boji svojega notranjega glasu. Glasba desetih pesmi, ki dišijo s plošče, nas s harmoniko popelje v Pariz ob bregove Sene, v ritmičnih tanga v močne ljubezni latinske Amerike, z violino zajadramo v panonske ravnice, orkester za ples nam zaigra swing, da bi bila zadnja skladba večera nežna klavirska skladba za vse, ki otožni poslušamo glasbo za mizo tam zadaj v kotu. Lepo je, ko se vse te sestavine odlično mešajo v slovenskem popevkarskem loncu. Besedila so pisali Boris A. Novak, Feri Lainšček, Kajetan Kovič, Andrej Rozman Roza, Desa Muck, Ksenija Šoster Olmer in Jera Ivanc, glasbo pa "muskonterji" Lojze Krajncan, Kaja Draksler in Janez Dovč. Celotno "bio" večerjo, brez sintetičnih zvokov, "trendovskih" emulgatorjev in brez škropiva, so prepričljivo interpretirali: Jaka Pucihar (klavir), Kaja Draksler (klavir), Janez Dovč (harmonika), Primož Grašič (kitara), Saša Olenjok (violina), Jure Pukl (saxofon), Aleš Avbelj (bas), Kristijan Krajncan (bobni) in godalni kvartet Ethnodelia.

Šansoni Romane Kranjčan prepričajo na vsebinskem "terenu", ki ga danes rešujejo z denarnico. Ljubezen in medčloveški odnosi so sestavine našega življenja in prav je, da poznamo njihova prava razmerja. Tokratna glasbena diva je ob izidu izjavila: "Spoznala sem, da neizmerno uživam, da sem ženska, da sem včasih ranljiva, kadar hočem močna, materinska in predvsem emocionalna". Vsak vonj ima svoj dom!

Jernej Šček

Predstavili so abonmajsko sezono SSG 2012-13
Repertoar si letos zasluži
110, s pohvalo!

110, s pohvalo! S tem geslom, ki obeležuje letošnjo jubilejno sezono Slovenskega stalnega gledališča kot naslednika Dramatičnega društva in Trstu, se začneja nova sezona naše gledališke hiše. Začenja se ob enem z razveseljivo novico, ki jo je na predstavitveni tiskovni konferenci v ponedeljek, 1. oktobra, najavila predsednica upravnega odbora Maja Lapornik: "Letos prvič v zgodovini našega teatra nam je uspelo zagotoviti večini naših gledališčinikov pogodbe za nedoločen čas, sicer s polovičnim delovnim urnikom. S tem smo želeli utrditi stalnost delovnega razmerja, čeprav prevelike zamude pri izplačevanju prispevkov še vedno bremenijo naš proračun", je dejala. SSG pa bo kljub vsemu še naprej utrjevalo svojo umetniško identiteto in ob tem tudi sodelovanja na krajevni, čezmejni in mednarodni ravni.

V mali dvorani teatra na Petrovi ulici so besedam predsednice Maje Lapornik prisluhnili predstavniki kulturnih mestnih dejavnikov in javnih ustanov. Med njimi se je oglasil tržaški župan Roberto Cosolini, ki trdno podpira neomajni položaj kulturne ponudbe tudi v času hude finančne stiske. "Res pa je, da krizna obdobja silijo v drugačne sinergije med kulturnimi ustanovami in javnimi upravami", je dejal župan, ki je ob enem zagotovil, da bo občinska uprava še naprej podpirala Slovensko stalno gledališče.

Maja Lapornik se je zahvalila dosedanjemu umetniškemu vodstvu SSG: trojica Jamnik-Verč-Kobal je namreč zasnovala osnovne smernice letošnjega repertoarja, ki ga je v sodelovanju s pomočnikom Danijelom Malalanom dokončno izpilila nova umetniška vodja Diana Koloini.

nabrala po Sloveniji. Diana Koloini je doma iz Vipavskega Križa. Po zaposlitvi v gledališču v Novi Gorici in v ljubljanski Drami ter ob raznih sodelovanjih v slovenskih gledaliških hišah je bila do letošnjega leta vodja gledališkega in sodobnoplesnega programa v Cankarjevem domu. Novo delovno in umetniško izkušnjo v Trstu začneja s predstavitvijo raznolike sezone, ki je skušala upoštevati široko paleto želja različnih gledalcev in bo abonentom ponovno ponudila več programskih sklopov, da si bo vsak lahko nabral osebno gledališko izkušnjo ob klasičnih besedilih, sodobnih izživih, velikih glasbenih produkcijah, komornih kantavtorskih doživetjih, off performansih, eksotičnih, etničnih ali sodobnih plesnih suge-

Po njenem mnenju je gledališče prostor vsestranskega umetniškega dialoga, predvsem pa dialoga "med gledališčniki in občinstvom". Kurikulum Koloinijeve priča o bogatih izkušnjah, ki si jih je na gledališkem področju

stijah. Danijelu Malalanu je na tiskovnem srečanju pripadala naloga, da je podrobneje razčlenil abonmajsko ponudbo.

Osrčje abonmaja bodo uprizorile Slovenskega stalnega gledališča, ki bodo nastale na temelju

Diana Koloini, Maja Lapornik, Danijel Malalan in Roberto Cosolini (foto IG)

pomembnih koproducij ali na podlagi samostojnih projektov. Repertoar bo letos na poseben način usmerjen v razmišljanje

o aktualnih temah in polpretekli zgodovini: vse to v niansah drame ali s kančkom ironije.

Sezona SSG se bo začela 9. novembra s premierno uprizoritvijo drame Vinka Möderndorferja *Vaje za tesnobo* v režiji mladega Jake Andreja Vojevca. Igra, ki nosi podnaslov 'igra o današnjih dneh', v kratkih, zgoščeno zgovornih prizorih uprizarja novodobni neoliberalni vsakdanjik, v katerem ljudje lovijo svoja življenja in prihodnost med krutostjo in banalnostjo ter željo po odrešitvi. Januarja bo na sporedu najbolj ambiciozen projekt letošnje sezone. V SSG bodo namreč uprizorili *Srce v breznu* - *The Movie-II cuore nell'abisso* v avtorstvu Sebastijana Horvata, Luke Golca in Nataše Gaši. Večjezična predstava je zasnovana po

medije *Burundanga*, ki jo bo SSG uprizorilo marca v režiji Nenni Delmestre. *Burundanga* je ime mamila, ki človeka privede do tega, da govori čisto resnico. Uporabi ga ženska, ki bi se rada prepričala, da je izbranec resnično in globoko ljubi. Mesec maj bo zaznamovalo sodelovanje z ljubljansko Dramo pri koprodukcijski uprizoritvi igre *Še vedno vihar* (*Immer noch sturm*) Petra Handkeja. Vsebina novega besedila avstrijskega pisatelja, ki jo bo na oder postavil Ivica Buljan, se dotakne teme manjšinske identitete na avstrijskem Koroškem na prodoren, doživet, osebni način, saj predstavlja življenjski lok slovenske družine v Podjuni. Sezona se bo končala maja z dodatno predstavo pod zvezdnatim nebom na odprtem. Režiser Igor Pison bo namreč uprizoril "songspiel" Bertolta Brechta in Kurta Weilla, ki nosi naslov *Mahagonny*. Igralci in instrumentalisti bodo na različnih prizoriščih posredovali Brechtove bodice in Weillovo opojno glasbo.

/ str. 15
IGVesna Benedetič v galeriji Ars v Gorici
Akvareli, ki pripovedujejo
o lepoti in poeziji

V galeriji Ars na Travniku v Gorici je do 24. oktobra na ogled razstava okrog šestdeset likovnih del Vesne Benedetič.

Na prazničnem odprtju razstave, ki so se ga v četrtek, 27. septembra, udeležili številni ljubitelji umetnosti, je Jurij Paljk povedal, da je akvarel stara in zahtevna slikarska tehnika. V srednjem veku in renesansi so jo veliki mojstri uporabljali na odprtem in za osnutke večjih oljnih platen. Uporabljali so jo tudi impresionisti, saj je akvarel na poseben način primeren v odslikavanju svetlobe. Vesna Benedetič se v Gorici predstavlja z več cikli: prvi predstavlja Senegal, rodno zemljo življenjskega sopotnika, deželo, v katero se je zaljubila zaradi njenih barv. "Zanjo je tudi značilno, da razlikuje med morjem in oceanom". Drug ciklus predstavlja Sinji Vrh: umetnica se je namreč letos poleti prvič udeležila

likovne kolonije Umetniki za karitas. Tretji ciklus je posvečen Krasu, na katerega je tudi navezana, saj živi s svojo družino v Škrbini pri Komnu, kjer je našla svoj milje. Na Sinjem Vrhu je z ogledom na pa-

pir naslikala tudi nekaj svojih muc: "To so njeno tržno znamenje, saj tako prijaznih muc, kakršne dela ona, ni sposoben narediti nihče". V vitrinah v

galeriji je razstavljenih tudi nekaj skicir, ki lepo pripovedujejo o njenih potovanjih, njenem delu. V svetu, v katerem se vse vrte le okrog denarja, se še najde človek, ki odslikava svoja občutja in videnja, predvsem pa lepoto in poezijo, je sklenil Paljk. Pred temi deli in njihovo lepoto se človek lahko naravnost gane.

Umetnica je povedala, da se na koloniji na Sinjem Vrhu ni takoj znašla, saj se ji je po trinajstih letih - toliko je stara njena prvo-rojenka - prvič zgodilo, da bi lahko ustvarjala, ne da bi jo kdo motil ali prekinjal; "imela sem odlične pogoje za to, morala sem samo ustvarjati in nič drugega. Po prvih 24 urah pa je bilo čudovito". Senegal je "magična dežela. Kdorkoli stopi na to zemljo, se težko vrne domov enak". Obstaja revščina, pa tudi veliko bogastvo; "zaznati pa je močan občutek človeškosti. To me je tam najbolj prevzelo, to me je največja dragocenost". Ima se za privilegirano, ker afriške države ni odkrila kot turistka, temveč v spremstvu domačina, "doživljala sem resnično Senegal, njegovo bistvo". To je "krasna zemlja, ki ima krasen ocean. Senegalski ocean ni morje, temveč ocean!"

DD

Ob 150-letnici cerkve v Bazovici

Svetlobna znamenja posvečenih besed

"Gregorijanski koral predstavlja most med besedo, izraženo v molitvi, in njenim glasbenim izrazom. Melodije gregorijanskega korala so kot ladja, reka, po kateri tečejo svetlobna znamenja posvečenih besed" - poetična prispevka prof. Toneta Potočnika je pospremila vernike cerkve sv. Marije Magdalene v Bazovici v sugestije antične monodije, skupaj z besedami zborovodkinje in pedagoginje Zdenke Kavčič Križmančič, ki je svoje predavanje o cerkveni glasbi namenila prav srednjeveški glasbeni dediščini katoliške Cerkve in kasnejšemu razvoju liturgičnega petja z omembo slovenskih skladateljev, ki so od druge polovice 19. stoletja do danes najpogostejše prisotni v repertoarjih naših cerkvenih zborov (Foerster, Premrl, Tomc, Mav, Vodopivec, Trošt, Harej, Vrabc, Jericijo). Zgodovinski oris je z uvodnimi besedami župnika, gospoda Zarka Škerlja, o enoglasnem petju v latinščini, ki se nesporedno povezuje z mističnim vzdusjem redovništva in s predkoncilskim doživljanjem liturgije, pripomogel k ovrednotenju posebne pobude jubilejnega leta cerkve v Bazovici, ki je dvakrat povabila tržaško pevsko skupino Laetare k sodelovanju pri nedeljski maši z gregorijanskimi spevi (ženski kvartet deluje pod mentorstvom Silvie Tarabocchia). Enoglasno petje, ki že trinajst stoletij vabi k zbranosti in molitvi, je na svojevrsten način nagovorilo navzoče pri slovenski maši, ki jo je v glasbi in besedi zaznamoval ravno poudarek na pomenu cerkvenega petja. Poleg Križmančičeve je tudi glasbenica Tamara Ražem Locatelli povedala svoje razmišljanje o pomenu cerkvenega petja, o njegovi posebnosti in jasno določeni vlogi, predvsem pa o trudu organistov in pevcev, ki je prevečkrat prezrt, ker se premalo zavedamo, da ni namenjen ploskanju, temveč molitvi in da je v tem smislu vedno dragocen in plemenit, tudi ko so umetniške zmožnosti skromne.

Gostovanje skupine, ki izvaja gregorijansko petje, in predavanja o cerkveni glasbi so spadala v program dogodkov ob 150-letnici cerkve sv. Marije Magdalene in 120-letnici župnije v Bazovici. Praznovanje se bo nadaljevalo do božičnega koncerta, ki bo 26. decembra, in bo obsegalo še koncert priznanega furlanskega zbora Corale Renato Portelli (7. oktobra ob 18. uri), nastope mladih glasbenikov iz župnije in učencev Glasbene matice, mašo z vikarjem Tonetom Bedenčičem z govorom o prstovoljnem delu v Cerkvi in predstavitev jubilejne publikacije. / PAL

ŠOLSKE SESTRE Slovenska Vincencijeva konferenca

Kristjan se mora zavedati potreb sočloveka

Dobra samopodoba: to je izhodišče, da bomo vzpostavljali tvorne odnose z bližnjim. To je sinteza sporočila, ki ga je duhovni asistent Slovenske Vincencijeve konference, g. Jože Špeh, razvil v homiliji med sveto mašo, na kateri so članice in člani dobrodelne organizacije v četrtek, 27. septembra, v kapeli pri Šolskih sestrah pri Sv. Ivanu tradicionalno obhajali god sv. Vincencija Pavelskega. G. Špeh je v razmišljanju izhajal iz bibličnega pomena, ki ga ima pojem pravičnosti. Člani Slovenske Vincencijeve konference in verniki nasploh lahko pomen tega pojma poiščejo v življenju in delu

sv. Vincencija in blaženega Frederika Ozanama, ustanovitelja Vincencijevih konferenc. "Oba sta imela jasno podobo o samem sebi. Prav zato sta lahko odpirala svoje srce ubogim in jih z lastno držo vodila h Kristusu". Duhovni asistent SVK se je nato vprašal, ali kristjani danes resnično vodijo sočloveka k Bogu. "Hudo je, ko je Bog prisoten le v ustih in ga ni v srcu. Bodite usmiljeni", je povabil prisotne g. Špeh. Ključ vsega je namreč v tem, da mora biti naša ljubezen dejavna, saj "Bog ve, ali si prizadevamo, da bi bili pravični ali ne". Pravični pa smo lahko do bližnjega samo v primeru, da smo iskreni do samega sebe.

Ker nas je zanimalo zlasti to vzporedje, smo g. Špeha po bogoslužju naprosili, naj nam to pojasni. "Še vedno velja stari grški napis v Delfiju: spoznaj samega sebe. Vprašanje pa je, ali sploh želimo vedeti, kdo sem in kaj sem. Pogled moram zato usmeriti vase. Gotovo je lahko to početje boleče, saj ima posameznik opraviti s svojo realnostjo in svojimi mejami. Kdor se pretirano boji le-teh, ne odrasča in še naprej živi kot otrok, ki je zagledan sam vase in je egoist", nam je povedal g. Špeh. S psihološkega vidika sta bila sv. Vincencij Pavelski in blaženi Frederik Ozanam realizirani osebi. "Realizacija samega

sebe je posledica dejstva, da si jaz priznam resnico o sebi. Proces zorenja traja celo življenje, ona dva pa sta to zorenje doživljala v polnosti, saj je odnos do sebe temeljil na odnosu do bližnjega", je še obrazložil g. Špeh, ki se mu je že mudilo na predavanje, na katerem je članom SVK globlje predstavil lika velikih cerkvenih mož. Člani in članice SVK si res prizadevajo, da bi nauke sv. Vincencija in bl. Ozanama udeležili v vsakodnevem življenju. Ni pa vse enostavno, kot nam je razložila predsednica Slovenske Vincencijeve konference Ivica Švab. "Veliko ljudi se tudi danes v župnijskih občestvih posveča dobrodelnemu delu. Svojo dejavnost pa raje izpričuje v zasebni obliki. Dodelanega organizacijskega ustroja pa je zato

manj. Prizadevanja posameznikov pa je več od tega, kar bi si lahko predstavljali. Prav zaradi teh težav in zaradi

začeti razmišljati tudi pri nas, sicer v skladu z željami članov Slovenske Vincencijeve konference. Vedeti pa moramo, da

Foto IG

splošnega pomanjkanja sil bi bilo treba organizacijsko strukturo dodelati na podlagi manj zavezujočih oblik. O tem je potrebno

kristjan nima izbire: zavzeti se mora za človeka, ki je ob njem, in za potrebe, ki jih ima bližnji".

IG

KRIŽ Socialna akademija in župnija Sveti Križ

Kdo daje, kdo prejema?

Utrinka širšega gibanja Socialne akademije, to je nevladne organizacije, ki si na Slovenskem preko izobraževanja, raziskovanja in kulture prizadeva oblikovati mlade in odrasle za družbeno odgovorno delovanje, je bila v četrtek, 20. septembra, deležna tudi skupnost župnije Svetega Križa. V dvorani Slomškovega doma je namreč Socialna akademija v sodelovanju z domačo župnijo priredila kulturni večer, ki sodi v t. i. Socialni teden. Akademija ga v Sloveniji prireja že četrty, za razliko od večine drugih držav, kjer so Socialni tedni tradicionalno prisotni, poteka po vsej državi, saj prireditelji želijo spodbujati dogodke zlasti na krajevni ravni. To tudi v zamejstvu, saj "se v Ljubljani in osrednji Sloveniji premalo zavedamo skupnih korenin in večkrat pozabljamo na t.

i. zamejski prostor", nam je povedala Mojca Perat, namestnica direktorja Socialne akademije Mateja Cepina. Peratova je predstavnica mlajše generacije, njena funkcija v vrhu organizacije pa priča o temeljnem načelu Akademije, ki zagovarja zlasti v duhu letošnjega gesla Socialnega tedna medgeneracijsko izmenjavo izkušenj. Geslo pobud, ki so prejšnji teden ponudile občinstvu po Sloveniji vrsto prireditev in okroglih miz ter seminarjev zlasti o družbenokulturni temi, je bilo Kdo daje, kdo prejema?

Foto IG

"Danes žal izgublamo vez med starejšimi in mlajšimi: generacije srednje starosti pa so tudi dejansko ločene od prvih in zadnjih življenjskih obdobij. Prepričani smo, da z deljenjem izkušenj lahko postanemo močnejši. Naša želja je prispevati k nastanku odprte družbe, v kateri vezi in poznanstva ne bodo edina pot do

novih priložnosti. Skupno obrazložila, da Akademija spodbuja vsestranske sposobnosti svo-

men med generacijami, predvsem pa začnimo razmišljati o tem, da smo na življenjski poti soodvisni drug od drugega". Gre navsezadnje za vprašanje odgovornosti oziroma soodgovornosti pri kovanju družbe, ki naj temelji na vrednotah cerkvenega družbenega nauka in pripadnosti. Peratova nam je ob koncu večera

je prelila v črtico Ankrat so bli težki kajti ali zgodba o teranu. Star-

odavni pridih mladinske zgodbe o času, ko je železna zavesa ločevala slovenski in zamejski omejeni prostor, je zaživel preko narečnega izvajanja. Za lirične utrinke je na večeru poskrbel pesnik Rihard Bizjak; ob recitaciji Kosovlove balade (dogodek v Slomškovem domu je nosil naslov po verzih iz te pesmi *Prišel je pevec slovenske dežele* ...) je podal tudi nekaj svojih verzov, ob tem pa prebral odlomek iz svoje knjige *Kralj Matjaž - mit ali resničnost*, v kateri razglablja o "koreninskosti" slovenskega naroda. Kulturni program je ponudil domačinom tudi otipljivost medgeneracijskega sodelovanja Akademije, saj je predstavnica mlajše generacije, kantavtorica Špela Kralj, izvedla ob kitarski spremljavi dve pesmi, Mateja Kunstelj pa je v klasični operni izvedbi ponudila slovensko narodno in črnsko duhovno pesem. Prijeten večer v Križu bi bila morala dopolniti prisotnost ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmile Novak; žal je bila ministrica zadržana v Ljubljani na seji vlade.

IG

V Finžgarjevem domu na Opčinah

Končal se je Peterlinov festival

"Uspesh Peterlinovega festivala je bil nad pričakovanjem.

Posebno na prvem večeru je bilo veliko otrok. Pozitivno je bilo to, da smo odkrili nove dejavnosti, vse pa so bile na določeni ravni. Prav zato se nam je porodila zamisel o sodelovanju z drugimi društvi. Ko potrebujemo več točko za večerni program, več, na koga se lahko obrneš". Tako nam je zaupala Lučka Susič v imenu društva Finžgarjev dom in dodala, da še vedno manjka srednja generacija, in sicer najstniki, ki obiskujejo zadnji razred srednje šole in prvo leto višje. Te je najtežje privabiti. Po njenem mnenju je bil program Peterlinovega festivala z organizacijskega vidika zelo natrpan, zaradi katerega je večkrat prišlo do prostorske stiske, saj niso pričakovali tako množičnega odziva na dejavnosti. "Peterlinov festival je bil v bistvu ideja nekega podaljška Drage mladih, ki se je rodila pod velikim vprašanjem, a se je kljub dvomom izkazala za dobro. Soudeležena so bila vsa društva, od Devina do Mačkoli, tako smo zajeli ves prostor. Izmenjava ponudb je zelo koristna, saj vaška društva priključijo gledalce iz svoje vasi, bolj oddaljene pa ne vedo, kaj se tam doga-

ja", je še dejala Lučka Susič. Hvalevredno pa je predvsem to, da so vsa društva, vključno z zbori, prišli zastonj, brezplačno. Zadnji dan Peterlinovega festivala se je začel s spoznavanjem

Sledila je prireditev v dvorani Finžgarjevega doma, na kateri so nastopile baletke SKD Igo Gruden in ansambel U'openska mularija, ki deluje v društvu Finžgarjev dom. V jedilnici je bil na-

Na aperitivu s pogovorom, pobudnika katerega sta bila SPD Mačkoli in SKD Marij Kogoj od Sv. Ivana, je tekla beseda o društvih in ohranjanju ljudske tradicije. Ker je vsem pri srcu, da ne bi izgubili to, kar imamo, to so ljudske navade in narečje, je Niko Tul iz mačkolijskega društva povedal nekaj zamisli. Pred dvajsetimi leti so na pobudo gospe Ljubke Smotlak obnovili mačkolijsko ljudsko nošo in izdali publikacijo o njej. Pomembno je tudi ohraniti narečje, s tem da ga posnamemo. Ob pogovoru in debati je prišlo v ospredje to, da so se izrazi, ki so se v preteklosti uporabljali za delo v vinogradu, pri oljkah ali mlekaricah, danes izgubili, ker niso zapisani in ohranjeni, tako nastajajo praznine v naših koreninah.

Niko Tul je predlagal, da bi lahko spodbudili zboro, naj pojejo narečne pesmi, ali okrepili vlogo povezovanja s šolami. Skrb za dediščino pa nikakor ne pomeni oziranje v preteklost. Zadnji so prišli na račun mladi iz gledališke skupine Slovenskega kluba, ki so uprizorili gledališko predstavo Soba št. 13 izpod peresa njihove mentorice, mlade in obetavne Helene Pertot.

Metka Šinigoj

prvih baletnih korakov v režiji SKD Igo Gruden. Od lani vodi Marjetka Kosovac skupino baletk v Nabržini. Stare so od 5 do 10 let, skupno jih je enaindvajset in vadijo dvakrat tedensko. Ob koncu tega leta si je učiteljica zamislila edinstven končni nastop, na katerem bodo sodelovale vse baletke, ki jih sama vodi, in sicer iz Komna, Dutovelj in Nabržine. Velik baletni koncert bo maja v Kulturnem domu v Sežani.

to Baby žur z animacijo Študijskega centra Melanie Klein. Prepričljiv animator Ernesto je ob primerni glasbi in z ustreznimi igralnimi pripomočki razvedril vse otroke.

Pritrkovalci so se tokrat sestali v Zgoniku ob vaškem prazniku; tam so se v popoldanskih urah lotili prakse v zvoniku. Gledališka skupina za srednješolce bo imela prvi sestanek v torek, 9. oktobra, ob 18. uri v Finžgarjevem domu.

Slori ima nov sedež

Prostori docela odgovarjajo potrebam inštituta

V petek, 28. septembra 2012, so uradno predali namenu nov sedež Slovenskega raziskovalnega inštituta, ki je sedaj v ličnih prostorih poslojpa v ul. Beccaria 6. Kot nam je povedal predsednik raziskovalne ustanove Milan Bufon, je to šesti sedež Slorija, med vsemi pa je najbolj primeren za zahteve delovanja inštituta. "Prostori merijo dobrih 150 kvadratnih metrov, kar je dovolj za naše potrebe. Res pa je, da je naš končni cilj

bil vselej zvest raziskovalnemu poslanstvu in ponujanju slovenski manjšini potrebnih instrumentov za narodno uveljavitev v tem prostoru. V času pa so se

projektov: "Slovenska skupnost v FJK namreč ni več otok zase, ampak del večletne stvarnosti", je dejal Bufon. Temeljna organizacijska preobnova je pristojne pri Sloriju vodila k vse večjemu kadrovskemu urjenju raziskovalcev in k smotnejšemu korištenju dragocenih finančnih sredstev. Kot je poudaril ravnatelj inštituta Devan Jagodic, tudi izbira novega sedeža, ki nedvom-

no prispeva k večjemu ugledu Slorija, odgovarja varčevalnim težnjam. Ravnatelj je obenem spregovoril tudi o prihodnjih izzivih Slorija: mednje sodi sodelovanje v sklopu načrta Educa in priprava gradiva za deželno manjšinsko konferenco, ki bo oktobra v Gorici.

Ob raziskovalni dejavnosti Slori spodbuja tudi intelektualno rast mladih študentov. Odprtje sedeža v ul. Cicerone se je tako ujemalo s podelitvijo nagrade razpisa SLORI 2012 za diplomska in doktorska dela. Iz rok predsednika znanstvenega sveta sta nagrado prejela mlada Francesco Cendou, ki je prijavil diplomsko nalogo o dvojezični šoli v Špetru, in Neva Makuc, ki je v svojem delu obdelala zgodovinsko izročilo videmske pokrajine.

IG

Devan Jagodic, Emidij Susič in Milan Bufon (foto IG)

namestitev Slorija v enem izmed Narodnih domov, ali v tistega v ul. Filzi ali v poslojpe pri Sv. Ivanu, če bo ta v prihodnje obnovljen". Pred številnimi inštitucionalnimi predstavniki (med drugimi sta bila prisotna Generalni konzul RS v Trstu Dimitrij Rupel in tržaška podžupanja Fabiana Martini in podpredsednik pokrajinske uprave Igor Dolenc) in predstavniki manjšinskih ustanov je nato Bufon podal zgodovinski prerez Slorija, ki je

cilji Slorija v skladu z družbenimi spremembami prevesili v raziskovanje mehanizmov medetnične integracije na našem obmejnem prostoru na podlagi uporabnih

Foto IG

S 1. strani

Znanje ni na papirju ...

Vidiku evropskega delovnega tržišča ga bomo morali posodobiti", je dejal Profumo in najavil tudi ustanovitev delovnega omizja, "ki bo imelo nalogo evidentirati specifične probleme slovenskega šolstva". Vprašanje pa je, koliko bo to uspelo storiti sedanji vladi, saj bodo volitve v Italiji – kot kaže – prihodnjega aprila.

Od nastanka Montijevе vlade je Francesco Profumo poskušal vsaj načeti zastarelo in okostenelo strukturo italijanskega šolskega in univerzitetnega sistema. O tem je spregovoril na okrogli mizi v veliki dvorani mestnega opernega gledališča Verdi. Po njegovem mnenju italijanski univerzitetni sistem formira dobre študente, o čemer pričajo dosežki italijanskih

znanstvenikov v tujini. "Molekule so izhodiščno dobre: včasih pa je to maso težko povezati v trajno strukturo. Najti moramo pravilno silo, ki bi posamezne molekularne elemente združila v učinkovito in perspektivno mrežo". Le tako bo lahko Italija razpolagala s pravnimi sredstvi, da bo kos izzivom tržišča. "Intelektualni potencial moramo spodbujati in mu nuditi možnost, da bo lahko svoje intelektualne dosežke unovčil na delovnem področju". Šola in univerza morata zato spremeniti svoje poslanstvo: "Ne gre razmišljati še naprej o ustaljenem 'industrijskem načinu izobraževanja', temveč o nekem stalnem izobraževalnem postopku, ki se vije skozi vse življenje. Šolstvo je treba spet zasnovati na pod-

lagi izzivov sedanjega časa. V t. i. tekoči družbi bo moral docent opustiti dosedanje vlogo posrednika znanja in postati koordinator informacij oziroma impulzov znanja, ki ga šolska populacija že danes črpa iz raznih virov, zlasti interneta.

S podobnimi težavami se srečuje tudi njegov kolega v Sloveniji, saj je večkrat rdeča nit med univerzitetnimi strukturami in delovnim okoljem pretrgana. "V Sloveniji je na primer veliko število znanstvenih objav; veliko manj pa je vloženih patentov", kar po njegovem mnenju priča o premajhni dinamičnosti med univerzo in gospodarskim sektorjem. To napako lahko danes še kako slano plačamo. Pomislimo le na neuravnovečeno razmerje med našo evropsko inkrementalno inovacijo (v kateri npr. nadomeščanje delovne sile s stroji, zmanjšanje količine surovin in energije odgovarja finančnim

racionalizacijskim potrebam) in v sedanjih globalizacijskih okoliščinah uspešnejšo destruktivno inovacijo (to je novčenje znanja za izdelavo raziskav, ki nimajo takojšnje otipljive veze s tržiščem – na primer Facebook ali začetna izdelava računalniških programov Billa Gatesa ali Steva Jobsa). Sodelovanje med različnimi akterji (izobraževalnimi in gospodarskimi) lahko nedvomno privede do nastanka novih produktivnih strok, kar bo povečalo konkurenčnost države na mednarodnem globalizacijskem tržišču. Središčno vlogo bo moral še naprej imeti človek, saj "znanje ni na papirju, temveč v glavah", je dejal predstavnik slovenske vlade, ki se je na začetku svojega posaega gladko in neobremenjeno spomnil teže, ki ga je Trst svojčas imel za slovenski narod. "Govoril bom v slovenski, saj je bil Trst pred sto leti največje slovensko mesto ..."

Noam Chomsky na obisku v Trstu

Vsaka tehnologija je nevtralna, toda...

Noam Chomsky je človek, ki bo vprašanju sogovornika vselej dal odgovor. In najbrž bo ta ustrezen v večini primerov. Paleta njegovih strokovnosti sega na področje jezikoslovja, družboslovja in politike: zlasti na teh dveh ravneh je Chomsky v zadnjih desetletjih postal eden vodilnih mislecev, ki lahko okrog sebe zberejo prepričljivo kritično "maso" konsenza. Ta pa je in najbrž bo tudi ostala premajhna, da bi lahko svetovni red krenil v drugo smer od tiste, v katero je po njegovem mnenju zašel v zadnjih tridesetih letih.

Ameriški znanstvenik je svoje teorije ponudil v Trstu v ponedeljek, 17. septembra. V juturnih urah je bil kot gost mednarodne visoke šole SISSA deležen častnega doktorata. Takrat je v predavanju "lectio magistralis" razvil osnovne ko-

ordinate svoje jezikoslovne teorije, na povabilo novinarjev pa je na kasnejši tiskovni konferenci načel vrsto problematik, ki jih je nato razpredel na javnem srečanju v gledališču Rossetti, ko je pred množico Tržačanov (okrog 1400 ljudi) spregovoril o temi Nov svetovni red: njegove korenine, naša dediščina.

Chomsky se je v svojem razmišljanju poglobil v različne logose, začenši z usodo, ki čaka njegovo državo ob prihajajočih volitvah. Predsednik Obama, ki je pred štirimi leti poosebljal prenovljenega duha ameriških pozitivnih vrlin, je Chomskyja razočaral, v bolnem ameriškem volilnem sistemu pa je volivce prepričal na podlagi spretnih marketinških potez: saj so v ZDA volitve navsezadnje javne avdicije, v katerih zmaga najbolj "ekstravaganтен" kandidat. Kljub vsemu pa predstavlja sedanji predsednik najmanjše zlo, upati je zato, da premeta veliko slabše-

ga Romneyja. Glede prihodnosti ZDA pa je Chomsky prepričan, da bodo kljub postopnemu hiranju v prihodnje še vedno ostale velesila. Ta položaj bo Amerika lahko ohranila zaradi svoje kapilarne vojaške prisotnosti po svetu, predvsem pa zato, ker lahko razpolaga z dokaj samozadostnim kapitalom surovin. Kitajška bo še naprej v podrejenem položaju: čeprav ostaja perspektivna gospodarska velesila, bo zaradi prevelike rasti sicer ogromnega števila prebivalcev korak za ZDA.

Prehod na sedanjo gospodarsko in finančno krizo je bil v njegovem izvajanju neizbežen. Chomsky odločno zavrača posege evropskih vodilnih politikov (bodisi na ravni držav članic bodisi na ravni EU), ki težijo h golemu proračunskemu ravnovesju: stabilizacijske politike namreč

jemljejo prihodnost mlajšim generacijam. Prepotrebne investicije pa so odvisne od izkoriščevalne logike novega svetovnega reda, ki sloni na plutonomiji, ali celo njej podvržene. Gre za dejansko vladanje ozke skupine bogatih, ki predstavljajo manj kot 1% celotne populacije. Pravila igre je ta manjšina skovala sebi v prid, tako da svoj kapital lahko veča tudi v času gospodarske

krize. Zametki tega početja segajo v 80. leta prejšnjega stoletja, ko je bilo očitno, da ostaja edina ovira pri kopičenju njihovega kapitala socialna država, osredn-

je pridobitev zahodnega sveta po drugi svetovni vojni. Kazatelje, da je izhod iz slepe ulice mogoč, predstavljajo razna gibanja, kot npr. Occupy Wall Street, ki pa ne smejo ostati le pri deklarativnih načelih, ampak morajo ustvariti kritično mišljenje pri čim širšem številu prebivalstva.

Gre navsezadnje za vprašanje demokracije, ki je danes (oziroma - že več desetletij) podvrženo

nančnikov), odgovornost pri tem imajo predvsem mediji. Ne preseneča zato dejstvo, da je Assangov Wikileaks postal osrednji sovražnik tega sistema.

Če to sliko dopolnimo še z nevarnostjo množenja oboroženih spopadov (in hkratnega ustrahovanja na podlagi jedrske politike Irana, Velike Britanije, ZDA in Izraela) in okoljskih katastrof, se po mnenju ameriškega jezikoslovca in misleca (ali bolje svobodomisleca) piše nam in našim potomcem dokaj črna prihodnost.

Ali poverja Chomsky novim spletnim sredstvom neko odrešilno, funkcionalno vlogo v demokratizacijskem vidiku? "Res je, da je internet povsem spremenil način komuniciranja. To pa je storil v isti meri, kot sta ga svojčas telegraf in telefon. Osebo pa ne bi spletu pripisal posebne demokratičnosti: vsaka tehnologija je nevtralna, njena uporaba pa je lahko demokratična ali ne".

Foto IG

omejitvenim dinamikam vladajočih elit. Ti krogi načrtno vnašajo v širšo družbo ponarejeno resnico (sama CIA je po mnenju Chomskyja oborožena roka fi-

demokratičnosti: vsaka tehnologija je nevtralna, njena uporaba pa je lahko demokratična ali ne".

IG

Obisk ministrice Novakove v Benečiji

Še odzivi na to srečanje

Obdvojnem obisku ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmile Novak, ki je spoznava la Benečijo v ponedeljek, 17., in v torek, 18. septembra, smo v Novem glasu že poročali. Sedaj objavljamo še nekaj odzivov na pomembne institucionalne dogodke, ki bo, po upanju Slovencev na Videmskem, odprl pot novim razvojnim možnostim območja in življenja na tem ozemlju.

Besede zadovoljstva so ob SSO in SKGZ izrazili vsi glavni akterji, med katerimi Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) Čedad. Ministrica je srečala predsednika Adrijana Gariupa in direktorja Servisa –

SDGZ Čedad Roberta Cedrona. Oba predstavnika sta ob kolegih Kmečke zveze na sedežu prikazala utrip tradicionalnega in tudi inovativnega krajevnega gospodarstva, od gostiln in hotelov, ponudbe Vabila na kosilo in turističnega projekta Alpe Adria Turizem, do trgovcev, obrtnikov in drugih gospodarskih problematik, ki so vezane na specifično ozemlje, na katerem živijo in delujejo Slovenci v videmski pokrajini.

O obisku ministrice piše v uvodniku Doma tudi msgr. Marino Qualizza kot predstavnik duhovnikov, ki so se z Novakovo srečali na Trčmunu, kjer so počastili najzvednejšega Beneškega Slovenca v zgodovini, msgr. Ivana

Trinka. Predstavniki duhovščine so predstavili krizno stanje, ki zadeva predvsem pomanjkanje duhovnikov. Štirje stalni duhovniki v Benečiji pomenijo "veliko območje in malo moči, pred petdesetimi leti jih je bilo 27. Potem je zmanjkalo ljudstvo in zmanjkali so tudi duhovniki". Qualizza pravi še, da so Novakovi razgnili problematiko verskega jezika. Ko bi ob uspešni špestrski šoli in učenju knjižnega jezika poskrbeli še za eno tedensko mašo v slovenščini, bi se slovenščina ohranila tudi v molitvi in božjem čaščenju. "In seveda, če človek vpraša za mašo v slovenščini, se je mora tudi udeležiti", še dodaja Qualizza.

JS

Krakte

Nadiške doline na Rai2

V soboto, 29. septembra, je televizijska oddaja Sereno variabile na postaji Rai2 ob 17. uri obravnavala Nadiške doline. V dvanajstih minutah je televizijski prispevek prikazal agriturizem Floram v Ofjanu, Topolovo, gostilno Sale e pepe v Srednjem, Fejcovo hišo v Gornji Tablji, gostilno Alla posta in Ruttarjev etnografski muzej v Hlodiču, cerkev sv. Miklavža na Kolovratu, Landarsko jamo, Bjarč in Gorenji Marsin.

Vabilo na kosilo

Prav tako se je v soboto začelo Vabilo na kosilo v Nadiških dolinah. Vsak petek, soboto in nedeljo do 9. decembra bo trinajst restavracij, gostiln in agriturizmov na tem območju nudilo tipične jedi, s katerimi bodo gostje lahko spoznali okuse in vonjave Benečije. Več informacij v objavljeni publikaciji, ki, žal, slovenskega premora le naslov "Vabilo na kosilo".

Pohod miru

V nedeljo, 30. septembra, je bil sedmi Pohod miru od Štupce do Podbele. Priredila ga je občina Podbonesec v sodelovanju s Pro loco Nadiža, da "beseda mir ne bi bila prazna, ampak bi postala realnost v našem življenju", kot pravi župan Piergiorgio Domenis; njemu sledi kobariška kolegica Darja Hauptman.

Nova otroška publikacija Luigie Negro in Sandra Quaglie

Kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi je v sodelovanju z Zadrugo Most iz Čedada izdalo novo knjigo za otroke z naslovom "Biside ta-na traku za otroke - Dila tu-w Reziji/Le parole su nastro per bambini - Principali mestieri ed attivita' passate e presenti in Val Resia". Potovanje med dejavnostmi nekega drugega časa v tej prelepi dolini sta si zamislila Luigia Negro in Sandro Quaglia, ki nas

popeljeta med poklice, kakršni so čevljar, kovač, brusar, mlinar, žagar, usnar. Kako hitro in brezimno so mojstri z veliko začetnico, ki so vedeli, kaj delajo, podlegli udarcem sodobnosti in tehnologije. Celotno življenje podkovati ali brusiti: to pomeni spoznati se na poklic.

Nekaj teh dejavnosti je v Reziji preživelo do današnjih dni, veliko pa jih lahko spoznamo le preko zgodovinskega gradiva in ustnih pričevanj. Veliko arhivskega materiala se v knjigi dodaja zanimanju za specifična orodja, ki jih danes ne bi znali niti prijati v roke. Publikacija lepo dopolnjuje bogato gradivo, ki ga hranijo v stalni muzejski zbirki zato, da ne bi pozabili truda in iznajdljivosti številnih obrtnikov, ki so s skromnimi sredstvi odlično opravljali svoj poklic. Knjiga analizira enaintrideset poklicev v Reziji, posveti pa se jim s standardnim rezijanskim črkovanjem "Tō joet rozajanskē pisanjē", z izjemo nekaterih lokalnih inačic.

Univerzitetni študij slovenščine v Vidmu

V petek, 21. septembra, je bilo na videmski univerzi uvodno srečanje za vse študente, ki jih zanima študij slovenščine in književnosti na dodiplomski in podiplomski ravni. "Bolonjski 3 plus 2" lahko v Vidmu končajo z diplomsko nalogo v slovenščini, med študijem pa naš jezik lahko velja kot 1., 2. ali 3. učni jezik ter kot izbirni predmet, po katerem lahko posežejo tudi študenti drugih študijskih smeri. Preteklo akademsko leto je ponudilo veliko priložnosti za poglobljeno spoznavanje slovenskega jezika in kulture. Spomladi so se študentje slovenistike z italijanskimi kolegi podali po poteh Rezije in Kanalske doline, v maju jih je obiskala znana slovenska pisateljica, pripovedovalka in pesnica Anja Štefan, kasneje pa jih je obiskal tudi tržaški pisatelj Boris Pahor. Vse kaže, da bo slovenski jezik zadonel tudi v furlanski prestolnici!

S6. strani Odprtje razstave ...

Zbornik, ki je izšel ob desetletnici RIRDS, je v kratkem orisu predstavil Rajko Gorjan, ki je v uvodnih mislih med drugim napisal: "Po desetih letih lahko s ponosom povemo, da smo spoznali vso lepoto lesa in pomen skupnega ustvarjanja in bogate prijateljske družbe. Pa še "Naša največja želja je ohraniti tradicijo in umetnost rokodelstva tudi med mladimi". Zbornik na 80 straneh vsebuje šest poglavij pod naslovi: 10 let društva: 2002 - 2012, Misli in spomini, Čar lesa,

Sledi časa-Prehrojena pot, Umetniško ustvarjanje in Iz življenja društva. V njih bralec spozna, kako očarljiv je les in kaj vse iz njega lahko izdelata ustvarjalčeva roka. V njem je seveda veliko fotografij izdelanih umetnin, mizarskega orodja, pa tudi lepih utrinkov z različnih

mogoče ogledati ob delavnih od 17.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00.

Na prijetni petkovi priveditvi so udeleženci lahko kupili tudi knjižico Katerine Vuga *Soukan an Sukenci u sukenščini*, ki ima priložena dva CD-ja. Izdala in založila jo je Krajevna skupnost Solkan v 1200 izvodih. V njej so zgodbe iz nekdanjih solkanskih časov in tedanji življenjski utrip.

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Stalnica v nas

Pred časom sem prebrala modro misel: če si tudi sam med tistimi, ki jamrajo, ki tožijo nad nečim, ki govorijo o tem, kar NE gre, namesto da bi konkretno spodbujali spremembe z novimi mislimi, potem je to tako, kakor, če bi se vpisal na tečaj plavanja, pa bi si nikoli ne upal skočiti v vodo. Priznam, da ni lahko. Tako "varno" je stati ob robu tistega bazena. Podobno je z nami: enostavnije je govoriti o tem, kar ni v redu, kot samega sebe prisiliti v to, da o nečem, kar ne gre, spregovoriš edinole pod pogojem, da nakažeš tudi rešitev iz težave. Brez tega ne gre.

Prepričana sem, da vsakdo od nas ravno v tem negotivem času čuti potrebo po drugačnem zornem kotu, potrebo čutimo po upanju, po svetlem, po drugačnih vsebinah in prevetrivni zahtovitosti v najrazličnejših sferah. Verjamem, da je samo na nas, da se nekaj premakne, dalj časa oklevamo, ne da bi si zmočili niti konice prstov, bolj se bo sprememba od nas odaljevala. Ker ji nisimo kos.

Vedno bolj se prepričujem, da je odgovor na marsikatero vprašanje iskati pri otrocih. Dobro vem, da je to oguljena fraza, vem, da jo je zelo lahko izustiti, nekaj povsem različnega pa je začutiti, v kolikšni meri se resnično moramo postaviti pod vprašaj.

Razmišljanje me dalje vodi do enega od številnih srečanj za starše posvojitelje. V manjši skupini smo pod vodstvom psihologinje (in njenih vprašanj) morali spregovoriti o predmetu – po

navadi igrači –, ki nam je v otroštvu ogromno pomenil. Pravzaprav o sebi skozi predmet. Cilj je bil ta, da bi se skušali vsaj za silo približati pomenu tistega edinega, oguljenega predmeta, ki ga bo naš otrok prinesel s sabo in bo zanj/zanjo predstavljal vse njegovo/njeno življenje, vso samoto, vse izkušnje, ves strah in vse upe, ki jih je doživel vsa leta, ko je čakal/a na družino.

Ob koncu je v zraku odzvanjala ena misel: pravzaprav smo ostali ravno taki, kakršni smo bili takrat v otroških letih. Lahko si nadenemo

ničkoliko fasad, lahko se gremo tega ali onega, v srcu nas zgane ravno to, kar nas je takrat, v življenju iščemo navsezadnje iste stvari, le v drugačni različici. To spoznanje me je napolnilo, navsezadnje si družba vse preveč prizadeva, da bi človek "izstopil iz sebe", postal naj bi produktivnost, *ratio*, stroj, ki je nastavljen na to ali ono, notri pa ostajamo vedno isti. Koliko nepotešenega, koliko nagnjenj, vse življenje nas ženejo iste želje, isti vzgibi. Pomislite: ali ni to neverjetno? Vse stratifikacije, vse plasti, ki so nam jih dale izkušnje, ki smo jih navsezadnje sami izbrali ravno zaradi vedno istih potreb in vzgibov. Se kdaj spomnite na takratnega otroka, česa si je želel, kaj ga je napolnjevalo in kaj je nagonsko čutil, da ni zanj? Ali kdaj pomislite, da je ravno on ali ona stalno v vas in da je "oddaljiti se od samega sebe" pravzaprav isto, kot "oddaljiti se od otroka, ki smo nekoč bili"?

Obsodba je padla

Proti "protislovenkam"

Prehiteli smo tisk s pošteno novico, ki prihaja v redakcijo iz Tablje. Mirovni sodnik je na ponedeljkovem zasedanju obsodil tri nasilne demonstrantke proti dvojezičnim izkaznicam v Reziji, ki so julija 2010 grozile Gabrieleju Cherubiniju, prvemu Rezijanu, ki je prejel dvojezično izkaznico v slovenskem in italijanskem

jeziku, ter predsednici rezijanske folklorne skupine Pamela Pielich. Zaradi groženj in žalitev bodo globo 500 evrov, sodne stroške in prav toliko moralne odškodnine morale poravnati razgrajačice Anna Di Floriano, Erica in Orietta di Lenardo. Cherubini, po rodu iz Bologne, ki že dolgo živi v Reziji in se zavzema za uveljavitev večkulturnega

bogastva dežele, je takrat na osnovi obstoječe državne in deželne zakonodaje zaprosil za dvojezično osebno izkaznico. Po prejetju je bil tarča grobosti in žalitev skupine "Rezijanov". Predsednico folklorne skupine Pielichevo so demonstranti za nekaj časa celo zaprli v prostore Rozajanskega doma. Nasilni izpadi na osnovi izključevalnih ideologij spadajo najprej na sodišče, potem pa še na odlagališče zgodovine.

JS

Univerza v Vidmu

Celoletno dogajanje in srečanje za nove študente

V petek, 21. septembra 2012, je bilo na Univerzi v Vidmu uvodno srečanje za vse študente, ki jih zanima študij slovenskega jezika in književnosti. Diplomski študij slovenščine traja v Vidmu 3 leta ali skupaj s študijem specializacije 5 let. Študent lahko opravi tudi diplomsko nalogo v slovenščini. Slovenščino lahko študenti študirajo kot 1., 2. ali 3. jezik, kot izbirni predmet jo lahko izberejo tudi študenti drugih slovenskih jezikov ali študijskih smeri, podiplomski študenti ali zunanji slušatelji. Preteklo študijsko leto je bilo za študente zelo pestro, saj so lahko sodelovali pri različnih dogodkih, povezanih s slovensko besedo in kulturo. V spomladanskih dneh so se skupaj z drugimi italijanskimi študenti peljali po poteh Rezije in Kanalske doline. V Reziji so poslušali predavanje prof. Roberta Dapita, se družili s pesnico Silvano Paletti, prisluhnili jezikoslovcu dr. Mateju Šekliju, si ogledali Rezijo pod vodstvom

loško zbirko ter povedal nekaj o zgodovini Kanalske doline in njenih prebivalcev. Župan občine Naborjet Alessandro Oman pa jim je podaril več izvodov svoje knjige Naša špraha. V maju je videmsko univerzo obiskala znana slovenska pripovedovalka, pisateljica in pesnica Anja Štefan. Predavanje je izvedla med urami seminarja slovenske književnosti, ki ga vodi prof. Roberto Dapit. Predstavila nam je svojo pisateljsko pot in to, kako je začela pisati pravljice, v katerih

hišico, med katerimi je veliko pesmi uglasbenih. Razkrila nam je, kako morajo biti sestavljene dobre uganke, in predstavila svojo zbirko Sto ugank.

Še kasneje v maju pa je univerzo obiskal tudi slovenski pisatelj Boris Pahor in študentom namenil izjemno zanimivo predavanje. Predstavil je nastanek svojih književnih del, govoril o zgodovini Slovencev v Italiji, na koncu pa še prikazal svoj pogled na sodobne družbene probleme. Študentje slovenščine so med pre-

nastopajo živali. Predstavila nam je svoje slikanice *Bobek in barčica*, *Štiri črne mravljice*, *Lonček na pike* in druge. Predstavila nam je tudi zbirko pesmi *Bčemo*

davanjem prebrali tri odlomke iz njegovih znanih del *Vila ob jezeru* in *Grmada v pristanu* v slovenščini in italijanščini.

Urška Kerin

Kazensko osumljeni Zoran Janković

Afera naj ne bi upočasnila sprejemanja reform

V Sloveniji je primer Zorana Jankovića, ljubljanskega župana, predsednika stranke Pozitivna Slovenija in velikega podpornika predsednika države dr. Danila Türka v njegovi kampanji za ponovno izvolitev na najvišjo funkcijo v Sloveniji, vznemiril in razburkal vso politično srenjo. V dobro pripravljeni in med pristojnimi organi usklajeni akciji so kriminalisti in policisti Zorana Jankovića, njegova sinova in njihove poslovne partnerje 27. septembra zasliševali o sumih kaznivih dejanj s področja gospodarstva in korupcije. Njihova domnevno kazniva dejanja naj bi segala od Ljubljane do Hrvaške, pa dalje do tako imenovanih davčnih oaz na Cipru. Do kaznivih dejanj naj bi prišlo tudi pri gradnji razvpitega športnega in trgovskega centra Stožice, o čemer zdaj zahteva pojasnila tudi Evropska komisija. Nezakoniti denarni tokovi, ki naj bi jih osumljeni uvedli in

Zoran Janković

uporabljali, so bili domnevno vredni več deset milijonov evrov, osumljeni pa bi bili v primeru dokazane krivde lahko obsojeni na po osem let zgora. Bolj kot kriminalistični vidik tega primera je morda pomemben politični vidik in učinek celotnega dogajanja. Zoran Janković je doslej veljal za nedotakljivo in avtoritarno osebo, kar je kot ljubljanski župan in predsednik največje parlamentarne stranke Pozitivne Slovenije tudi dokazoval. Bil je v dobrih odnosih z nekdanjo notranjo ministrico Katarino Kresal, zaradi česar so po mnenju poznavalcev preiskavo o njegovih domnevno kaznivih dejanjih odlagali in pisne dokumente "pozabljali" v predalih. To se je dogajalo v postojnski policijski upravi.

Stranka Pozitivna Slovenija svojemu predsedniku ostaja lojalna in mu zaupa, Zoran Janković se še zmeraj vidi na položaju predsednika slovenske vlade. V stranki pa vendarle obljublajo, da bodo njihovi poslanci kljub obravnavani aferi tudi v prihodnje volitve ne bodo normalne volitve, ampak bodo plebiscit. Edino plebiscit lahko zaustavi nevarni tok, ki se kaže v slovenski politiki. Levica je tudi nosilec moralnih vrednot, ki so bile potrjene v narodnoosvobodilnem boju. In za te vrednote gre".

Kandidat za predsednika države Borut Pahor je ob izjavah Janeza Stanovnika zgrožen in meni, da besede o predsedniških volitvah kot plebiscitu zoper Janeza Janšo pomenijo ustvarjanje dodatnega

razdora med Slovenci. Po Pahorjevem mnenju "si bomo skopali še večjo jamo, iz katere se bomo še težje izvlekli". Predsednik slovenske zveze borcev je svoj odnos do Janeza Janše in do Zorana Jankovića sicer že večkrat pojasnil. Preteklega 23. januarja je, denimo, rekel naslednje: "Ponuja se nam izkušeni kapitan Zoran Janković, ne pa Janez Janša. On Slovenijo deli". Glavni urednik neke revije v Ljubljani je te dni zapisal, da omenjena izjava Janeza Stanovnika pomeni epicenter, to je žarišče slovenske politične blaznosti. Predsednik borcev namreč ni povedal, da tudi Zoran Janković Slovenijo deli. Kot je že navada, se medtem nadaljuje smešenja, žalitve in tudi grožnje s smrtjo sedanjega predsednika vlade. Takih

primerov, uperjenih zoper Janeza Janšo, je zelo veliko, reakcij in kritik nanje pa malo. Na pogromstvo proti premierju je nekajkrat opozoril tudi moralni teolog dr. Ivan Štuhec. Zadnji primer smešenja in žalitve je iz tednika 7D, ki ga izdaja mariborski časnik Večer. Janeza Janšo je prikazal v grozljivi podobi neandertalca, ki živi v jami. Omenjena vrsta človečnjakov je živela pred okoli 150 tisoč leti. S strašljivim likom Janeza Janše so avtorji poskušali prepričati javnost, da premier pri razdeljevanju sredstev iz proračuna ne razume našega časa in človekovih potreb v sodobni civilizaciji. Glede Janeza Janše zapišimo, da so zagotovo ljudje iz sveta politike in drugih okolij, ki ga zelo sovražijo. Res pa je tudi, da ga ima veliko število Slovencev za svojega karizmatičnega predstavnika. V obilju dogodkov, ki so v preteklih dneh zaznamovali Slovenijo in njene prebivalce, sta bila zelo pomembna tudi t. i. rodoljubna dneva organizacije Tigr. Potekala sta 28. in 29. septembra v počastitev 85-letnice ustanovitve omenjene domoljubne, narodnoobrambne in protifašistične organizacije ter 100-letnice rojstva Ferda Kravanja-Petra Skalarja. Ta je bil narodni junak, ki se je srčno zavzemal tudi za samostojno slovensko državo. Bil je v skupini tigrovcev, ki so se 13. maja 1941 na Mali Gori pri Ribnici na Dolenjskem prvi z orožjem spopadli z italijanskimi okupatorji v zasedeni Sloveniji. Padel je v sumljivih okoliščinah 10. oktobra leta 1944 pri zaselku Paljevo na Banjški planoti. Mnogo je domnevno oziroma trditev, tako piše tudi dr. Tatjana Rejec v svoji knjigi z naslovom *Partija in tigrovci*, da ga je umoril VOS iz partizanskih vrst. Zapisala je "Krajanjev uboj spada med tiste prešteviline in nepotrebne smrti slovenskih domoljubov, katere je Komunistična partija v javnosti naprtla 'okupatorjem in njihovim sodelavcem'". Častni pokrovitelj rodoljubnih dnevov organizacije Tigr in slavnostni govornik na sklepnem prireditvi v ljubljanskem Cankarjevem domu je bil predsednik Slovenije dr. Danilo Türk. Priznanja zaslužnim članom in sodelavcem pa je izročil predsednik društva Tigr, Marjan Bevč.

Marjan Drobež

Damijan in Jure, ki sta že vseeski del neskončne Jankovićeve sage. Sta lastnika podjetja Electa, ki ga je oče prepisal nanju, potem ko je sam postal šef v Mercatorju. Podjetje Electa v lasti sinov ni bilo samo med pomembnimi poslovnimi partnerji Mercatorja v Jankovićevi eri (problem nepotizma je očitno za Jankovićevo špansko vas). Tudi sinova sta med preiskovanimi, v preteklosti pa sta bila že pogosto v glavnih vlogah pri prejšnjih aferah. Najbolj znana je bila afera prodaje parcele na Barju: potem ko je Electa leta 1997 kupila sporno zemljišče za 277 tisoč evrov in je temu zemljišču leta 2008 (pod županom Jankovičem) MOL spremenil namembnost v stanovanjsko zemljišče z možnostjo gradnje vil in blokov, sta Jankovićevo sinova poskusila prodati parcelo za 32 milijonov (!) evrov. Dosegla sta predpogodbo z družbo Branton, katere lastnik je bil podjetnik dvomljljivega slovesa Bruno Filipič. 32-milijonski posel je padel v vodo, ker so pred njegovo ureditvijo Filipiča aretirali, kar naj bi bil soudeležen trg z mamili. Skratka, vse prej kot priporočljiv partner.

Politične posledice

Kriminalistična preiskava bo najbrž pripeljala do volitve obtožnice. Na političnem parketu prinaša to kar nekaj novosti. Tretji faktor sta potem še sinova,

znani predstavnik je bil slovenski politik Andrej Bajuk. Umetniški vodja okteta je za slovensko glasbo navdušen argentinski domačin Diego Bosquet, ki tudi poje v oktetu kot basist, ostali pevci pa so pripadniki slovenske narodne skupnosti, dejavni v tamkajšnjem društvu in Slovenskem domu, in sicer prva tenorja Ernest Bajda in Tone Štirn, druga tenorja Vladimir Triep in Andrej Šmon, baritona Matjaž Grintal in Pavel Šmon in basa Tone Šmon in Diego Bosquet. Že leta 2001 je oktet nastopal med rojaki v Združenih državah, v Lemontu, Clevelandu in Elyju, zdaj pa končuje svojo drugo zgoščenko.

Na koncertu na Vogrskem so pevci iz Mendoze zapeli štiri slovenske in pet prirejenih argentinskih ljudskih pesmi. Koncert so začeli s priredbo rezijanskih melodij, ki jo je podpisal Alojz Srebotnjak, zapeli so tudi Simonitjevo Na Vipavskem na besedilo Ludvika Zorzuta. Rojake iz Argentine je na Vogrskem imel v gosteh oktet Vrtnica iz Nove Gorice, ki ga sestavljajo glasovi iz širše Gorišče, tudi iz zamejstva, in katerega umetniški vodja je Marko Munih. Prav lani je oktet nastopal na mednarodnem festivalu v Mendozini in med Slovencev v Argentini. V Buenos Airesu je izvedel tudi poseben koncert v počastitev 20. obletnice samostojnosti Republike Slovenije.

Večer v vogrskem dvorcu je uvedel ravno koncert goriških moških glasov, ki so se predstavili tudi z argentinsko ljudsko pesmijo, ki so jo posvetili mendoškimi rojakom. Na koncu sta oba okteta stopila na oder in 16 glasov je odpelo Vodopivčeve Žabe.

Turneje po Sloveniji za mendoški oktet prireja Rafaelova družba iz Ljubljane. Do nedelje, ko bo sklepnik koncert v Narodni galeriji v Ljubljani skupno s Slovenskim oktetom, se bo zvrstilo pet koncertov, tako tudi v petek v Gornji vasi na avstrijskem Koroškem, kjer bosta ob gostih iz Argentine nastopila še Oktet Suha in Pevsko-instrumentalna skupina Žabek. / EJ

Kratke

Slovenski mendoški oktet prvič na turneji v Sloveniji

S prvim koncertom v polni dvorani dvorca Vogrsko na Vipavskem se je prejšnji teden začelo prvo gostovanje Slovenskega mendoškega okteta v Sloveniji. Moška pevka skupina, ki uspešno nastopa od leta 1998, prihaja iz argentinskega vinorodnega mesta pod Andi, kjer deluje sicer manjša, vendar dobro organizirana slovenska skupnost, ki izhaja iz politične emigracije. Njen najbolj

znani predstavnik je bil slovenski politik Andrej Bajuk. Umetniški vodja okteta je za slovensko glasbo navdušen argentinski domačin Diego Bosquet, ki tudi poje v oktetu kot basist, ostali pevci pa so pripadniki slovenske narodne skupnosti, dejavni v tamkajšnjem društvu in Slovenskem domu, in sicer prva tenorja Ernest Bajda in Tone Štirn, druga tenorja Vladimir Triep in Andrej Šmon, baritona Matjaž Grintal in Pavel Šmon in basa Tone Šmon in Diego Bosquet. Že leta 2001 je oktet nastopal med rojaki v Združenih državah, v Lemontu, Clevelandu in Elyju, zdaj pa končuje svojo drugo zgoščenko.

Na koncertu na Vogrskem so pevci iz Mendoze zapeli štiri slovenske in pet prirejenih argentinskih ljudskih pesmi. Koncert so začeli s priredbo rezijanskih melodij, ki jo je podpisal Alojz Srebotnjak, zapeli so tudi Simonitjevo Na Vipavskem na besedilo Ludvika Zorzuta.

Rojake iz Argentine je na Vogrskem imel v gosteh oktet Vrtnica iz Nove Gorice, ki ga sestavljajo glasovi iz širše Gorišče, tudi iz zamejstva, in katerega umetniški vodja je Marko Munih. Prav lani je oktet nastopal na mednarodnem festivalu v Mendozini in med Slovencev v Argentini. V Buenos Airesu je izvedel tudi poseben koncert v počastitev 20. obletnice samostojnosti Republike Slovenije.

Večer v vogrskem dvorcu je uvedel ravno koncert goriških moških glasov, ki so se predstavili tudi z argentinsko ljudsko pesmijo, ki so jo posvetili mendoškimi rojakom. Na koncu sta oba okteta stopila na oder in 16 glasov je odpelo Vodopivčeve Žabe.

Turneje po Sloveniji za mendoški oktet prireja Rafaelova družba iz Ljubljane. Do nedelje, ko bo sklepnik koncert v Narodni galeriji v Ljubljani skupno s Slovenskim oktetom, se bo zvrstilo pet koncertov, tako tudi v petek v Gornji vasi na avstrijskem Koroškem, kjer bosta ob gostih iz Argentine nastopila še Oktet Suha in Pevsko-instrumentalna skupina Žabek. / EJ

Dan kanalskih planincev

Planinsko društvo Valentin Stanič Kanal vabi na Dan kanalskih planincev in ljubiteljev hoje v Dom pod Ježo v soboto, 6. oktobra 2012, ob 9.00 – pohod po krožni poti Dom pod Ježo – Ježa – Na gradu – Breg (Klobučarji) – dolina reke Idrije – Dom pod Ježo (3,5 – 4 ure zmerne hoje) Ob 14.00 prijateljsko druženje ob topli hrani in glasbi

SNG Nova Gorica / Krojači sveta, druga premiera sezone 2012-13

V četrtek, 4. oktobra 2012, bo v veliki dvorani Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica druga letošnja premiera, in sicer krstna uprizoritev dela Krojači sveta - Funeral Fashion Show, spektakularna revija nesmrtnih, ki so jo napisali Vesna Milek, Svetlana Slapšak in Dušan Jovanovič. Jovanovič je delo, ki je že doživelo premierno uprizoritev v SNG Maribor, 6. junija 2012, tudi zrežiral. Predstava je namreč nastala v SNG Nova Gorica kot koprodukcija Maribor 2012 - Evropska prestolnica kulture. Krojači sveta - Funeral Fashion Show je modno-gledališko-glasbeni spektakel, ki naj pokaže tisto, česar ni več, a je še vedno živo. Po odru se bodo sprehodili mrtvi – z imeni in obrazi. Danes so bolj živi kot kdajkoli, ker so izgorevali v ideji, večji od njih samih. Mojstri lastne podobe in propagande, ki so tudi s svojo skrbno nadzorovano podobo premagali smrt. Obleka kot orodje bogastva, pozicije in moči. Razlikovati se od drugih ali dokazati svojo pripadnost. Z obleko izobčiš. Z obleko se dvigneš nad druge, določiš svoj položaj. Z obleko narekuješ poslušnost. Z obleko si nedosegljiv. Z diktiranjem obleke diktiraš seksualnost, ambicijo, pripadnost. Moda in politika sta le dve strani istega kovanca: moči. Moda je oblast. Moda je korzet družbe. Tisti, ki imajo moč, ga sešijejo, zategnemo si ga sami, ker hočemo pripadati. Odrski spektakel Krojači sveta - Funeral Fashion Show je potovanje skozi človeštvo. Potovanje skozi čas. Ponovitve se bodo zvrstile: 5. 10. 2012 ob 20.00 za abonma Petek, Konto in Izven; 11. 10. 2012 ob 20.00 za abonma Četrtek, Konto in Izven; 12. 10. 2012 ob 20.00 za abonma 1A, Konto in Izven; 13. 10. 2012 ob 20.00 za abonma Sobota, Konto in Izven; 15. 10. 2012 ob 12.00 za šolo.

Janković je bil namreč v zadnjem letu centrifugalna sila leve politične opcije. Bil je tisti, okoli katerega so se zbrali "strici iz ozadja", potem ko je Pahorjeva vlada doživela klavni konec. To je ljubljanskemu županu dalo tudi pomembno stabilnost. Na svoji strani ni imel samo Kučanovih "old boysov" in levicarskih podpornikov, marveč tudi institucionalne strukture, začeti s predsednikom republike Danilom Türkom. Potem ko je z zmago na volitvah postal vzhajajoča zvezda slovenske politike, je s porazom na glasovanju

Andrej Čermic

Preiskava pri Jankoviću

Ko se "zvezda" utrne

Črna kronika slovenske gospodarske kriminalitete je bogatejša za novo poglavje. Gre za najbolj senzacionalno poglavje doslej, ki pa je bilo hkrati tudi dokaj predvidljivo. Možeje v modrem, ki so zarana zjutraj vstopali v hišo Zorana Jankovića pod Golovcem, so bili nedvomno prvovrstna senzacija slovenskega političnega dogajanja. Res pa je tudi, da je Janković ob stalnem uhajanju dokumentov iz davčnega urada (Durs) sam pozval kriminaliste, naj ga preiščejo in ugotovijo morebitne nepravilnosti. Zaradi tega je bila akcija, ki se je zgodila sredi prejšnjega tedna, vse prej kot nepričakovana.

Vsi Jankovićeve grehi

Preiskava na domu župana "najlepšega mesta na svetu", pa tudi v prostorih mestne občine Ljubljana (MOL) in na sedežu podjetij Grep in Electa, odpira celo vrsto vprašanj v zvezi s slovenskimi političnimi in gospodarskimi "kravjimi kupčijami". Če se lotimo pri gospodarskih temah, se tukaj razpira cela vrsta vprašanj, ki zadevajo posle ljubljanske mestne občine, Jankovićevega nekdanjega podjetja Electa, ki je danes v lasti njegovih sinov, in

največjega Jankovićevega infrastrukturnega podviga, športnega parka Stožice. Na kupu je tako več sumov kaznivih dejanj, ki zaokrožajo dokaj nejasno sliko. Najprej gre seveda za oškodovanje blagajne mestne občine: Janković naj bi si namreč, po izsledkih Durisa, iz mestne blagajne po seriji podjetij (med njimi tudi lastnik Stožic) nakazal nekaj 100 tisoč evrov na lasten račun (oziroma na račun podjetja, katerega je sam večinski delničar). Naloga organov pregona bo v tem primeru dokazati, ali je bila omenjena serija transakcij storjena v nasprotju z zakonsko ureditvijo. Da je do transakcij prišlo, ni dvoma: to dokazujejo dokumenti iz Durisa. Janković pa trdi, da je njihovo zaporedje le sad golega naključja in da so se torej sredstva MOL slučajno in povsem zakonito znašla na računu njegovega podjetja. Drugo gospodarsko vprašanje afere Janković je povezano z razvptimi slabimi krediti, ki so vzrok za številne kolapse med slovenskimi podjetji. Jankovićeve slabe kredite najdemo seveda v Stožicah: gre za športni park s stadionom in športno areno, ki sta bila dogra-

Gorica / Zadovoljstvo mladih članov slovenskih društev

Deveta izvedba Okusov ob meji privabila ogromno ljudi

Okusi ob meji so tudi v letošnji izvedbi - med 27. in 30. septembrom - zabeležili odlični uspeh. To je brez dvoma prireditelj, ki privablja največ ljudi v Gorico. Kot rožico v gumbnici si jo rado pripenja

saj se Okusi vedno bolj krepijo tudi na slovenski strani meje. Prireditelji že razmišljajo o letu 2013, prvem okroglem jubileju posrečene manifestacije. Tudi letos smo tik pred koncem praznika, v nedeljo zvečer,

liko in, kar smo imeli, smo vse prodali in končali". Kot glavno tipično jed so ponujali merjasca, imeli pa so tudi tripe in drugo. Poskusili so tudi kaj novega, kar bodo lahko še bolj razvili naslednje leto. "V glavnem lahko rečem, da je vse šlo: super! Dela je veliko, uspeh pa je omogočilo ekipno delo 15-20 članov, ki so se vrstili za šankom. Na vogalu z ulico Roma je bil posebno velik šotor PD Štandrež. "Predstavili smo se z do-

bro in premišljeno ponudbo", nam je povedal predsednik društva **Marko Brajnik**. "Ljudje se radi vračajo in cenijo naše jedi. Zahvaliti pa se moram zlasti skupini mlajših sodelavcev, ki so ogromno naredili". Napotil nas je k **Vanji Bastiani**, ki jo je predstavil kot "šefico kuhinje in logistike". Povedala nam je, da je pri sodelavcih našla dosti dobre volje in delavnosti. "Kuhinjo smo tokrat prevzeli 'srednje mladi', starejši so kuhali v župnijskem domu v Štandrežu. Letošnji Okusi so nas presenetili zaradi ogromnega

Pri Števerjancih. Prva desno: Katja Dorni

Pri Štmavrcih. Prvi levo: Valentin Devinar

občinska uprava župana Romolija, ki je tokrat prihranila 10% sredstev v primerjavi s prejšnjim letom, obenem pa je že pestro ponudbo še razširila, saj je bilo prejšnji teden v mestnem središču prisotnih kar 325 stojnic (lani 270) iz številnih držav. Različni narodi so ponujali svoje enogastromonske specialitete, na voljo so bili tudi boljši sejmi, koncerti in drugi spremljevalni dogodki. Pomembno vlogo je odigral vlakec, ki je povezoval dve Gorici,

obiskali ul. Crispi, kjer že nekaj let ponujajo svoje dobrote naša društva. Najprej smo naleteli na delavne in krepke Štmavrcerje, ki so vneto spravljali svojo postojanko. Predsednik društva Sabotin **Valentin Devinar** je najprej izrazil zadovoljstvo zaradi naklonjenega vremena kljub slabim napovedim. "Zato je bilo ljudi tudi ve-

Pri Štandrežcih. Prva desno: Vanja Bastiani

številna ljudi. Obisk je bil naravnost nepojmljiv! Do sobote zvečer smo že porabili predvidene zaloge hrane, tako da smo morali v nedeljo nabaviti drugo. Naš neprecenljivi Božo Tabaj je s svojim trikolesnikom Ape nešteto krat opravil pot iz Štandreža v Gorico in nazaj". Med Štmavrcerji in Štandrežci so bili - pri stojnici Vinoteke Števerjanski griči, ki združuje devet vinarov - še Brici. **Katja Dorni**: "Ulica Crispi je odlična točka, mimo hodi res mnogo ljudi. Radi so se ustavljali pri nas, povpraševanje je dobro, zanimanje tudi. Marsikdo je pod sosednjimi šotori kaj

pojedel, pit pa je prišel k nam". Padla je tudi zanimiva ideja: "V prihodnje bi lahko pomislili, da bi se pod istim velikim šotorom združili s Štmavrcerji in Štandrežci, saj se naše ponudbe razlikujejo. Lahko pa bi predvajali isto - slovensko - glasbo". Po mnenju Katje je ena izmed pomankljivosti Okusov ta, da se Gorica ni predstavila na zadovoljiv način: "Slovenci smo kaj le pokazali. Stojnice so imeli številni narodi, goriških je bilo le nekaj barov, pogrešali smo gostince. Sicer pa je praznik res lep".

DD

Več fotografij na: www.noviglas.eu

Vila Manin / Zadnja etapa italijanske turneje

Radiohead mojstrsko zaigrali pred številnim občinstvom

V sredo, 26. septembra 2012, je v vili Manin v Codroipo imela zadnji italijanski koncert angleška skupina Radiohead. Glasbeni show bi moral biti že junija, a prenesli so ga na koncertu v Torontu zgodila nesreča: del odra se je namreč zrušil, pri tem pa je življenje izgubil član tehnične ekipe in je bilo ranjenih tudi nekaj delavcev. Dogodek je skupino tako pretresel, da so nekaj koncertnih datumov prenesli na jesen. Radiohead so skupina iz Oxforda. Sestavljajo jo kitarist in pevec Thom Yorke, kitarist Ed O'Brien, bobnar Phil Selway, basist Colin Greenwood in glasbeni genij Jonny Greenwood, ki igra več in-

strumentov. Prvi single benda *Creep* je izšel leta 1992 in je bil

nov albumov. Leta 1997 so izdali ploščo *OK computer*, v kateri so se poigravali z novimi zvoki, obarvanimi z značilnostmi progresivne in elektronske glasbe. Izvirnost angleške skupine je prišla do izraza tudi leta 2004: ob izteku pogodbe z družbo EMI so za digitalni download plošče In rainbows uspešno uporabili marketinško tehniko "pay what you want" oz. "plačaj, kolikor želiš". Njihova zadnja plošča je izšla leta 2011 z naslovom *The King Of Limbs*.

Fans skupine Radiohead so nestrpno čakali na koncert v Codroipo, saj je bil namenjen tudi oboževalcem iz vzhodnoevropskih držav. Ta nastop je privabil približno 10.000 ljudi, med katerimi jih je bilo veliko tudi iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske in Slovaške.

V sredin koncert, kot tudi v vse ostale na italijanskih tleh, je uve-

del kanadski glasbenik in deejay Daniel Victor Snaith, ki nastopa s psevdonimom Caribou in je s svojo elektronsko glasbo primerno "pripravil ušesa" prisotnih na izvirni sound Radiohead. Ko so se Angleži ob 21.30 prikazali na odru, se je nebo po kratki plohi zjasnilo, luna jih je spremljala in ustvarjala neverjetno vzdušje v objemu vile Manin. Dveurni nastop so začeli s pesmijo *Lotus Flower*, druga na vrsti pa je bila *Airbag*. Značilni zvoki njihovih pesmi so takoj očarali prisotne, k magičnemu vzdušju pa je prispevala tudi krasna scenografija: dvanaest velikih ekranov je viselo nad odrom, premikali so se nad glavami glasbenikov in s posebnim izborom posnetkov ustvarjali skoraj tridimenzionalne podobe. V ozadju odra so scenografi zgradili zid iz 12.000 recikliranih plastičnih steklenic (kar, med drugim, dokazuje tudi prizadevnost Radiohead za zaščito okolja); skozi ta svojevrstni zaslon so sijale luči ogromnega, več kot šest metrov visokega in kot celoten oder dolgega, "video walla". Scenografija je bila res krasna, ena najbolj spektakularnih in izvirnih, ki smo jih kdaj videli na podobnih koncertih (le Pink Floyd jih presegajo...). Vzdušje je bilo enkratno: na koncertih Radiohead se publika vznemiri, pleše in poje še posebno med določenimi pesmimi (npr. med hiti, kot sta *National Anthem* in *Paranoid Android*), drugače poslušalci zavzeto poslušajo njihovo glasbo in uživajo ob vseh njenih odtenkih. Neverjetna tišina je nastala še po-

Foto D&M

sežno, ko je pevec Thom Yorke zaigral na klavir in še enkrat pokazal izredne glasbene sposobnosti. Na odru sta nastopala dva bobnarja, ki sta se s svojim igranjem "pogovarjala" in ljudi ritmično vodila v nove glasbene dimenzije. Vrhunski glasbenik Jonny

redkokaj vidimo na odrih: to je elektronski instrument, ki ga je pariški znanstvenik Maurice Martenot izumil že leta 1928 in ga nekateri sodobni glasbeniki uporabljajo pri ustvarjanju posebnih, univerzalnih, eteričnih in prodorno močnih zvokov.

Čas je v vili Manin v sredo zvečer kar bežal in koncert se je bližal h koncu, ko je na odru zaplapolala zastava Tibeta v znamenju solidarnosti tibetanskemu ljudstvu. Radiohead so nato zaigrali še *Everithing is in the right place* in *Idioteque*, s katero so končali nepozabni nastop.

Tudi ta koncert je organizirala družba Azalea promotion, tokrat v sodelovanju z družbo Vivo Concerti, deželo Furlanijo Julijsko krajino in upravitelji vile Manin. To je bil le eden izmed enkratnih dogodkov, ki so bili v naši deželi v zadnjih letih; naj spomnimo na uspešne koncerte svetovno znanih glasbenikov in skupin, kot so Bruce Springsteen, Madonna, ac/dc, Bon Jovi, Foo Fighters, Metallica in številni drugi, prisotnost katerih dokazuje, da je FJK primerno stičišče za različne evropske narode, za ljudi, ki pripadajo

Foto D&M

kasneje vključen v njihovo prvo ploščo *Pablo Honey*, s katero se je

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 2. oktobra, ob 14. uri.

Kitarist Ed O'Brien in pevec Thom Yorke (foto D&M)

Greenwood je v določenem trenutku odložil kitaro in zaigral na "Ondes Martenot" - "glasbeni val" oz. posebno glasbilo, ki ga

različnim kulturam, ki govorijo različne jezike, a se kljub temu združujejo ob ljubezni do glasbe. **Katja Ferletič**

Čustvena doživetja!

GLEDALIŠČE VERDI GORICA

Umetniški direktor Walter Mramor
UMETNIŠKA SEZONA 2012 / 2013

OKTOBER 2012

PONEDELJEK, 29. GLASBA IN BALET
OTVORITEV SEZONE
SULLE MIE CORDE
nastopajo Neri Marcorè (glas in ak. kitara), Marco Caronna (ak. kitara, bouzouki, glasbene pritikline, glas), Domenico Mariorenzi (ak. kitara), Primiano Di Biase (klavir, harmonika, glas), Guerino Rondolone (bas), Simone Talone (bobni / tolkala), Alessandro Tomei (sakosfon, flauta, trobenta clarino), sodeluje Edoardo De Angelis s posebno prisotnostjo sekcije godal Orkestra Accademia Naonis iz Pordenona originalna uglasbitev Valter Sivilotti produkcija Associazione Culturale Via del Campo

NOVEMBER 2012

PONEDELJEK, 5. PROZA
KAJ JE RESNICA / COSÌ È (SE VI PARE)
Luigi Pirandello
nastopajo Giuliana Lojodice, Pino Micol, Luciano Virgilio
režiser Michele Placido
kostumografinja Sabrina Chiochio scenograf Carmelo Giannello produkcija L'isola trovata, Compagnia Lojodice-Micol, Francesco Bellomo

SREDA, 21. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
MACBETH
William Shakespeare
nastopata Giuseppe Battiston, Frédérique Loliée
režiser Andrea De Rosa

ČETRTEK, 29. GLASBA IN BALET
DEŽELNA PREMIERA
OPEN SHOW DANIELA EZRALOWA

DECEMBER 2012

TOREK, 11. GLASBA IN BALET
DEŽELNA PREMIERA
Compagnia Corrado Abbati
NETOPIR
opereta Johann Strauss
produkcija in scena

PONEDELJEK, 17. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
KRAMER PROTI KRAMERJU
Avery Corman
prevod Masolino D'Amico
nastopata Daniele Pecci in Federica Di Martino
režiser Patrick Rossi Gastaldi
produkcija Teatro e Società

ČETRTEK, 20. VELIKI DOGODKI
ROYAL MONGOLIAN BALLET
Veter Vzhoda
produkcija Euroeventi

JANUAR 2013

ČETRTEK, 3. GLASBA IN BALET
SHREK IL MUSICAL
besedila David Lindsay - Abaire
glasba Jeanine Tesori
režija Ned Gruić in Claudio Insegno
oblikovanje scen in kostumov Luisa Spinatelli
glasbeni direktor Riccardo Di Paola
koreograf Valeriano Longoni
priprava kostumov Brancato Costumi Teatrati-Milano
oblikovalec lasulj Mario Audello
glasba v živo z desetčlanskim ansamblom

TOREK, 8. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
CYRANO DE BERGERAC
Edmond Rostand
prevod in priredba Tommaso Mattei
nastopajo Alessandro Preziosi in Valentina Cenni, Emiliano Masala, Massimo Zordan, Marco Canuto in mladi igralci Link Academy
režija Alessandro Preziosi
produkcija Khorateatro in Teatro Stabile d'Abruzzo

PONEDELJEK, 21. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
ŠOLA ZA ŽENE
Molière
italijanska različica Giovannija Rabonija
nastopajo Eros Pagni, Alice Arcuri, Roberto Serpi, Roberto Alinghieri, Mariangeles Torres, Federico Vanni, Marco Avogadro, Massimo Cagnina, Pier Luigi Pasino
režiser Marco Sciaccaluga
scenograf Jean-Marc Stehlé
kostumografinja Catherine Rankl
glasba Andrea Nicolini
oblikovalec svetlobe Sandro Sussi
produkcija Teatro Stabile di Genova

ČETRTEK, 31. ZASMEH
URGE
napisal in nastopa Alessandro Bergonzoni
režija Alessandro Bergonzoni in Riccardo Rodolfi

FEBRUAR 2013

ČETRTEK, 7. VELIKI DOGODKI
FRANKENSTEIN JUNIOR
muzikal Mel Brooks
po filmu Gene Wilderja
nastopa Giampiero Ingrassia
režiser Saverio Marconi
produkcija Compagnia della Rancia

TOREK, 19. PROZA
ITIS GALILEO
nastopa Marco Paolini
napisala Francesco Niccolini in Marco Paolini
znanstveno svetovanje Stefano Gattei
zgodovinsko svetovanje Giovanni De Martis
odrski elementi Juri Pevere
consolle avdio Gabriele Turra
produkcija Michela Signori, Jolefilm

ČETRTEK, 28. GLASBA IN BALET
DEŽELNA EKSKLUZIVA
PRINCIPALS OF NEW YORK CITY BALLET
koreografije George Balanchine, Jerome Robbins,
Christopher Wheeldon
produkcija Daniele Cipriani Entertainment

MAREC 2013

SOBOTA, 2. PROZA
QUESTI FANTASMI
Eduardo De Filippo
nastopajo Carlo Giuffrè, Piero Pepe, Maria Rosaria Carli, Claudio Veneziano, Antonella Lori, Antonella Cioli
režiser Carlo Giuffrè
scenografija in kostumi Aldo Terlizzi
glasba Francesco Giuffrè
produkcija Diana Ori.s.

PONEDELJEK, 11. GLASBA IN BALET
STEFANO BOLLANI DANISH TRIO
Stefano Bollani, klavir
Jesper Bodilsen, kontrabas
Morten Lund, bobni

SOBOTA, 16. VELIKI DOGODKI
DEŽELNA EKSKLUZIVA
Compagnie Käfig - Companhia Urbana de Dança di Rio
CORRERIA/AGWA
umetniško vodstvo in koreografija Mourad Merzouki

PONEDELJEK, 25. PROZA
ART
Jasmina Reza
prevod Alessandra Serra
nastopajo Alessandro Haber, Alessio Boni, Gigio Alberti
režiser Giampiero Solari
produkcija Nuovo Teatro, Gli ipocriti

APRIL 2013

PETEK, 5. ZASMEH
NASCOSTO DOVE C'È PIÙ LUCE
Radostna, besna, nesramna,
mučna mnenja komika
napisal in nastopa Gioele Dix

ČETRTEK, 11. GLASBA IN BALET
DRŽAVNA PREMIERA
DIDO AND AENEAS
opera v treh dejanjih Henryja Purcell
polscenska postavitev
libreto Nahum Tate
Venice Baroque Orchestra
Coro del Friuli Venezia Giulia
Dido: Romina Basso
produkcija Coro del Friuli Venezia Giulia
in a.Artisti Associati

ČETRTEK, 18. GLASBA IN BALET
DEŽELNA EKSKLUZIVA
Cesare Picco
BLIND DATE
koncert v temi

MAJ 2013

PETEK, 3. VELIKI DOGODKI
DEŽELNA EKSKLUZIVA
EARTH WIND & FIRE
EXPERIENCE FEATURING AL MCKAY
bend z desetimi glasbeniki

VPIS ABONMAJEV

OD ČETRTEKA, 20. SEPTEMBRA 2012
VPIS NOVIH ABONMAJEV
Vpis novih abonmajev bo potekal glede na razpoložljivost. Nakup abonmaja je možen do dneva prve predstave vsakega niza:

VELIKI DOGODKI
do 20. decembra 2012

PROZA
do 5. novembra 2012

GLASBA IN BALET
do 29. oktobra 2012

ABONMA ZA SMEH
do 31. januarja 2013

3 ZVEZDE, SODOBNI
od 1. oktobra do 29. novembra 2012

3 ZVEZDE, KLASIČNI
od 1. oktobra do 20. decembra 2012

POSEBNI ZA UNIVERZITETNE ŠTUDENTE
od 1. oktobra do 21. novembra 2012

KAKO IN KJE SE VPIŠEJO ABONMAJI

Vpis abonmajev poteka pri blagajni Občinskega Gledališča "Giuseppe Verdi" v Gorici (ulica Garibaldi, 2/a - tel. 0481/383601) s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 10:00 do 13:00 in od 16:00 do 20:00. Abonmaje lahko plačate v gotovini, z bancomat karticami, krožnimi ter bančnimi čeki -neprenosljivimi - naslovljenimi na Občino Gorica - Comune di Gorizia.

BLAGAJNA JE ZAPRTA
vse praznične dni.

PREDPRODAJA VSTOPNIC

OD PONEDELJKA, 15. OKTOBRA 2012
bo možen nakup vstopnic za vse predstave na sporedu v letu 2012.

DO SOBOTE, 3. NOVEMBRA 2012
bo predprodaja vstopnic potekala istočasno z vpisovanjem abonmajev. Obe bosta potekali pri blagajni občinskega Gledališča Verdi (ulica Garibaldi, 2/a - telefon 0481/383601), z istim urnikom vpisa abonmajev.

OD PONEDELJKA, 5. NOVEMBRA 2012
bo predprodaja vstopnic potekala pri Okencu občinskega Gledališča Verdi na Korzu Italia (tel. 0481/383602) s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 17:00 do 19:00 ure. Okence je zaprto ob praznikih in od 23. do vključno 26. decembra 2012.

OD SREDE, 2. JANUARJA 2013
bo možen nakup vstopnic za vse predstave na programu v letu 2013.

VEČERNA PRODAJA VSTOPNIC
nakup vstopnic za posamezno predstavo bo možen tudi na dan same predstave pri blagajni občinskega Gledališča Verdi od 19:45 do 20:45.

INFORMACIJE

Občinsko Gledališče Giuseppe Verdi Gorica
tel. 0481 38 36 01 | 0481 38 36 02
www3.comune.gorizia.it/teatro

Začetek predstav ob 20.45